



รายงานฉบับสมบูรณ์

โครงการพัฒนาศักยภาพผลิตภัณท์สมุนไพรจากไບย่านางแดงของกลุ่มเขาส้มพอเพียง
ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพนาราม จังหวัดราชบุรี ปีที่ 3
(งบประมาณโครงการแพลตฟอร์มบ่มเพาะนักรูรกีจชุมชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565)
สำนักงานปลัดปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

ผู้รับผิดชอบโครงการ

นางสาวชนิชา ประจักษ์จิตร

ศูนย์คลินิกเทคโนโลยีสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

399 ถนนสามเสน แขวงวชิรพยาบาล เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300

โทรศัพท์ : 0 2665 3777 ต่อ 6644

<http://www.clinictech.rmutp.ac.th>

บทสรุปผู้บริหาร

โครงการการพัฒนาศักยภาพผลิตภัณฑ์สมุนไพรจากใบย่านางแดงของกลุ่มเขาสัมผอเพียง จังหวัดราชบุรี ปีที่ 3

1. บทนำ

1.1 ความเป็นมาของโครงการ

กลุ่มเขาสัมผอเพียง ตั้งอยู่เลขที่ 75/1 หมู่ 7 ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี โดยมี นายสุกิจ สุภาพงษ์ เป็นประธานกลุ่ม ก่อตั้งมาแล้วประมาณ 2 ปี เริ่มตั้งแต่ปี 2561 สมาชิกในกลุ่มส่วนใหญ่ ทำอาชีพเกษตรกร ปลูกพืช และเลี้ยงสัตว์ มีพื้นที่อุดมสมบูรณ์จึงทำให้ในชุมชนปลูกสมุนไพรไว้ใช้ประโยชน์ ทุกครัวเรือน โดยเฉพาะต้นใบย่านางแดง ที่มีขึ้นอยู่จำนวนมากในชุมชน รวมประมาณ 1 ไร่ รวมถึงทางกลุ่มได้ มีแนวความคิดในการการปลูกเพิ่ม สำหรับการนำมาแปรรูปผลิตภัณฑ์ต่อไป

ปัจจุบัน กลุ่มเขาสัมผอเพียง ได้ลงทะเบียนผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ประเภท กลุ่มผู้ผลิตชุมชน โดยมีผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน ประเภท สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร จำนวน 7 ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ 1) ยาหม่องสมุนไพร 2) ครีมนวดผม 3) แชมพูสระผม 4) สบู่ก้อนน้ำมันมะพร้าว 5) น้ำมันไพล 6) สบู่สมุนไพร และ 7) จานหมุนกะลานวดเท้า เป็นประเภท ของใช้ ของตกแต่ง ของที่ระลึก โดยมีแหล่งจำหน่ายสินค้าหลากหลาย เช่น จำหน่ายที่กลุ่มโอท็อปบัวกลางเนิน โรงเรียนวัดเขาสาม ศูนย์ฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้ม อันเนื่องมาจากพระราชดำริ งานกาชาดจังหวัดราชบุรี งานแสดงสินค้า OTOP ฐานะตัวแทน D-HOPE ในจังหวัดทวายและมะริด ประเทศพม่า เป็นต้น และยังจำหน่ายผ่านช่องทางออนไลน์ เช่น โทรศัพท์ และผ่านแอปพลิเคชันต่าง ๆ อีกด้วย

ตามนโยบายขับเคลื่อนการดำเนินงานการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ผสมผสาน ของจังหวัดราชบุรี ประจำปี 2562 ซึ่งกำหนดตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 มาตรา 55 รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึง เสริมสร้างประชาชนมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค และส่งเสริมสนับสนุนให้มีการพัฒนาภูมิปัญญาด้านการแพทย์แผนไทยให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยรัฐบาลได้สนับสนุนให้ประชาชนใช้สมุนไพร และดำเนินการตามแผนแม่บทแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนาสมุนไพรไทย ซึ่งกระทรวงสาธารณสุขกำหนดเป้าหมาย ผู้ป่วยนอกทั้งหมดได้รับบริการ ตรวจ วินิจฉัย รักษาโรค และฟื้นฟูด้วยศาสตร์การแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกร้อยละ 18.5 โดยมีการเพิ่มรายการยาสมุนไพรในสถานบริการทุกแห่ง มากกว่าร้อยละ 6 ทั้งนี้ จังหวัดราชบุรี ได้ให้บูรณาการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพรในยุทธศาสตร์ SERVICE EXCELLENCE ในทุกบริบท ทั้งส่งเสริม ป้องกัน รักษา ฟื้นฟูสุขภาพ ด้วยศาสตร์แพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ร้อยละ 18.5 และส่งเสริมให้มีการสั่งใช้ยาสมุนไพร โดยให้ใช้ทุกโรงพยาบาล และมีกรอบบัญชีรายการยาสมุนไพร จำนวน 74 รายการ (ที่มา : กลุ่มงานการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก สำนักสาธารณสุขจังหวัดราชบุรี)

ย่านางแดง (*Bauhinia strychnifolia* Craib) เป็นพืชในวงศ์ Leguminosae (Fabaceae) มีชื่อเรียกอื่น ๆ ได้แก่ ขยัน และ สยาน ลักษณะเป็นไม้เถา ใบเดี่ยวเรียงสลับ ดอกมีสีแดง ในทางการแพทย์แผนไทยใช้ใบย่านางแดงแก้ท้องผูก แก้ไข้ และถอนพิษ จากรายงานการวิจัย พบว่า สารสกัดเอทานอลของลำต้นย่านางแดงมีฤทธิ์ต้านมะเร็งในหลอดทดลอง มีการศึกษาคุณภาพใบย่านางแดง โดยนำตัวอย่างมาตรวจสอบเอกลักษณ์ทางเคมี พบว่า ปริมาณความชื้น ปริมาณสารสกัดด้วยน้ำ ปริมาณสารสกัดด้วย 95% เอทานอล ปริมาณเถ้ารวม ประกอบด้วยสารประเภทเทอร์ปีนอยด์ และฟลาโวนอยด์ (ที่มา : กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์)

ด้านสรรพคุณของใบย่านางแดง จากสารสกัด มีปริมาณสารกลุ่มฟีนอลสูงและมีฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระดี จากการศึกษาที่ใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์สุขภาพ เพื่อการล้างพิษจากอนุมูลอิสระ (ที่มา : การประชุมเครือข่ายวิชาการบัณฑิตศึกษาแห่งชาติครั้งที่ 1 18 ธันวาคม 2555 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์) จากรายงานผลการวิจัยของคณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น กาญจนบุรี และ คณะการแพทย์แผนไทย ภาควิชาเภสัชเวช และเภสัชพฤกษศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สงขลา ในหัวข้อ “ฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระของสารสกัดย่านางแดง” พบว่าสารสกัดย่านางแดง โดยเฉพาะสารสกัดชั้นเอทานอลส่วนเถา จัดว่าสารต้านอนุมูลอิสระจากธรรมชาติและอาจใช้ในการรักษาโรคอันเกิดจากอนุมูลอิสระที่ถูกทำลาย

วิธีการเตรียม และสกัดสารจากใบย่านาง

1. นำใบย่านางแดงมาล้างทำความสะอาดด้วยน้ำผึ่งให้แห้งที่อุณหภูมิห้องพอหมาดๆ นำมาอบให้แห้งที่อุณหภูมิ 70 – 80 องศาเซลเซียส ประมาณ 1 ชั่วโมง หรือจนแห้ง นำมาบดให้ละเอียดด้วยเครื่องบดไฟฟ้า
2. ชั่งผงสมุนไพร 100 กรัม ใส่ในโหลแก้วเติมเอทานอล ประมาณ 500 มิลลิลิตร แช่ทิ้งไว้ 3 วัน
3. นำสารจากข้อ 2. มากรองแยกกากออก
4. นำไประเหยด้วยเครื่องระเหยแห้งระบบสุญญากาศแบบหมุน เก็บสารสกัดที่ได้นำไปใช้ต่อไป

ในส่วนของคุณค่าทางโภชนาการ จากหนังสือ Thai Food Composition Institute of Nutrition, Mahidol University (สถาบันวิจัยโภชนาการ มหาวิทยาลัยมหิดล) ระบุว่าใบย่านาง มีวิตามินเอและซีสูง และยังประกอบด้วยสารอาหารสำคัญอื่น ๆ เช่น โปรตีน คาร์โบไฮเดรต ไขมัน ไฟเบอร์ แคลเซียม ฟอสฟอรัส เหล็ก ไทอะมีน ไบโอฟลาวิน และไนอะซิน งานวิจัยชิ้นหนึ่งในประเทศไทยตรวจสอบฤทธิ์ระงับปวดและฤทธิ์ต้านการอักเสบของพืชผักพื้นบ้านอีสาน 10 ชนิด เช่น ใบตำลึง ใบย่านาง ผักติ้วแดง ผักกาดฮีน มะระขี้นก ผักชะพลู และผักชีลาว ซึ่งการทดสอบฤทธิ์ระงับปวดพบว่าสารสกัดจากใบตำลึงและใบย่านางมีฤทธิ์ระงับปวดและต้านการอักเสบได้ (ที่มา : www.pharmacy.mahidol.ac.th, www.doctor.or.th)

ผู้วิจัยมีความสนใจในการนำใบย่านางแดงมาเป็นส่วนประกอบในสบู่ และโลชั่น เนื่องจากสรรพคุณของใบย่านางแดงที่น่าสนใจคือ มีปริมาณสารกลุ่มฟีนอลสูงและมีฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระ มีวิตามินเอและซีสูง ระงับปวดและต้านการอักเสบ และมีส่วนช่วยในการชะลอวัยเพราะมีสารต้านอนุมูลอิสระทำให้ผิวเปล่งปลั่งสดใสดูอ่อนวัย ช่วยลดอาการอักเสบของผิวหนัง สำหรับการพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร จากย่านางแดง โดยการถ่ายทอดเทคโนโลยีการนำสมุนไพรย่านางแดงมาพัฒนาผลิตภัณฑ์ ซึ่งเป็นสมุนไพรประจำท้องถิ่น เป็นการเพิ่มมูลค่าให้สมุนไพร และสร้างรายได้สู่ชุมชนอย่างยั่งยืน สำหรับผลิตภัณฑ์ที่จะพัฒนาในปีแรกนั้น ได้แก่ สบู่สมุนไพรใบย่านางแดง และโลชั่นทาผิวใบย่านางแดง

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลศักยภาพเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากย่านางแดง ด้วยองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ และกระบวนการผลิต โดยการเพิ่มผลผลิต เพิ่มมูลค่า และพัฒนาช่องทางการจำหน่ายด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีในปัจจุบัน โดยมีการวิเคราะห์ SWOT เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์ตามความต้องการของกลุ่มผู้ประกอบการ การจัดทำแผนพัฒนาผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ กระบวนการผลิต และการตลาด

ในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม เป็นการศึกษาและทำความเข้าใจถึงสาเหตุและที่มาของสภาพแวดล้อมประเภทต่าง ๆ ตลอดจนผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากสภาพแวดล้อมประเภทนั้น ๆ ทั้งนี้เทคนิคที่ใช้กันในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม คือ การวิเคราะห์สวอท (SWOT Analysis) (สาคร สุขศรี วงศ์, 2551) การวิเคราะห์สวอทเป็นการค้นหาจุดแข็ง จุดเด่น จุดด้อย หรือสิ่งที่อาจเป็นปัญหาสำคัญในการดำเนินงานสู่สภาพที่ต้องการในอนาคต โดยคำว่า SWOT เป็นตัวย่อของข้อความที่มีความหมาย ดังนี้ (เมธาวิทย์ ไชยะจิตรกำธร, 2555)

Strengths หมายถึง จุดแข็งหรือข้อได้เปรียบจากปัจจัยภายในองค์กรเมื่อเทียบกับองค์กรอื่น ๆ
Weaknesses หมายถึง จุดอ่อนหรือข้อเสียเปรียบจากปัจจัยภายในองค์กรเมื่อเทียบกับองค์กรอื่น ๆ
Opportunities หมายถึง โอกาสจากปัจจัยภายนอกองค์กรที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงาน

Threats หมายถึง อุปสรรค ข้อจำกัด หรือปัจจัยที่คุกคามการดำเนินงานขององค์กร อันเนื่องมาจากปัจจัยภายนอกองค์กร ดังนั้นการวิเคราะห์ SWOT นั้น จะต้องวิเคราะห์ทั้งสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กร โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. การประเมินสภาพแวดล้อมภายในองค์กร จะเกี่ยวกับการวิเคราะห์และพิจารณา ทรัพยากรและความสามารถภายในองค์กรทุก ๆ ด้าน เพื่อที่จะระบุจุดแข็งและจุดอ่อนขององค์กร แหล่งที่มาเบื้องต้นของข้อมูลเพื่อการประเมินสภาพแวดล้อมภายใน คือ ระบบข้อมูลเพื่อการบริหารที่ครอบคลุมทุกด้าน ทั้งในด้านโครงสร้างระบบ ระเบียบ วิธีปฏิบัติงาน บรรยากาศในการทำงาน และ ทรัพยากร (คน เงิน วัสดุ การจัดการ) ค่านิยมองค์กร รวมถึงการพิจารณาผลการดำเนินงานที่ผ่านมาขององค์กร เพื่อที่จะเข้าใจสถานการณ์และผลของวิธีการดำเนินการก่อนหน้านี้ด้วย โดยจุดแข็งขององค์กร (S-Strengths) เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยภายในจากมุมมองของผู้ที่อยู่ในองค์กรนั่นเองว่า ปัจจัยใดที่เป็นข้อได้เปรียบหรือเป็นจุดเด่นที่ควรนำมาใช้ในการพัฒนาองค์กร และควรดำรงไว้เพื่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กร ส่วนจุดอ่อน (W-Weaknesses) เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยภายในจากมุมมองของผู้ที่อยู่ในองค์กรนั้น ๆ ว่าปัจจัยใดที่เป็นจุดด้อย หรือเป็นข้อเสียเปรียบที่ควรปรับปรุงให้ดีขึ้นหรือขจัดให้หมดไป อันจะเป็นประโยชน์ต่อองค์กร

2. การประเมินสภาพแวดล้อมภายนอก โดยพิจารณาโอกาสและอุปสรรคที่จะได้รับ ผลกระทบจากสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่มีต่อการดำเนินงานขององค์กร ทั้งนี้โอกาส (O-Opportunities) เป็นการวิเคราะห์ว่าปัจจัยภายนอกกว่ามีปัจจัยใดที่สามารถส่งผลกระทบในเชิงที่เป็นประโยชน์ทั้งทางตรง และทางอ้อมต่อการดำเนินการขององค์กร และสามารถฉกฉวยข้อดีเหล่านั้นมาเสริมสร้างให้องค์กรเข้มแข็งขึ้น ส่วนอุปสรรค (T-Threats) เป็นการวิเคราะห์ว่าปัจจัยภายนอกองค์กรปัจจัยใดที่ส่งผลในทางที่จะก่อให้เกิดความเสียหายทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งองค์กรจำเป็นต้องหลีกเลี่ยง หรือปรับสภาพให้มีความแข็งแกร่งพร้อมที่จะเผชิญผลกระทบดังกล่าวได้ การวิเคราะห์ SWOT ดังกล่าวข้างต้นทำให้องค์กรมีข้อมูลในการกำหนดทิศทางหรือเป้าหมายที่จะถูกสร้างขึ้นมาจากจุดแข็งขององค์กร และแสวงหาประโยชน์จากโอกาสทางสภาพแวดล้อม และสามารถ กำหนดกลยุทธ์ที่มุ่งเอาชนะอุปสรรคทางสภาพแวดล้อมหรือลดจุดอ่อนขององค์กรให้มัน้อยที่สุด (เมธาวิทย์ ไชยะจิตรกำธร, 2555)

กลุ่มเขาสัมผอบเพียง ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี เป็นกลุ่มชุมชนที่มีปัญหาเรื่องผลิตภัณฑ์หลักในการจำหน่ายไม่หลากหลายเมื่อเทียบกับแบรนด์อื่นในสินค้าประเภทเดียวกัน จึงมีความคิดที่จะพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์เพิ่มขึ้นให้หลากหลายตามความต้องการของผู้บริโภค เช่น ครีมนั่นแดด ครีมนำรุงผิวหน้า ซึ่งจากการดำเนินโครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีและพัฒนาผลิตภัณฑ์ จากสมุนไพรร้อยถิ่นประจำปึงประมาณ พ.ศ. 2563 ซึ่งเป็นปีที่ 1 ผู้เสนอโครงการได้ดำเนินการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ใหม่ จำนวน 3 รายการ ได้แก่ 1) ครีมนำย่นางแดง 2) แชมพูนำย่นางแดง และ 3) สบู่เหลวนำย่นางแดง โดยทางกลุ่มสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาอาชีพการทำสมุนไพรร้อย 80 และมีความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมโครงการร้อยละ 95 แต่อย่างไรก็ตามเมื่อทีมผู้เสนอโครงการได้ลงพื้นที่สำรวจข้อมูลเพิ่มเติม พบว่า ในผลิตภัณฑ์ ของกลุ่มดังกล่าวนี้ ยังขาดการศึกษา/พัฒนาด้านมาตรฐานผลิตภัณฑ์ จึงเป็นอุปสรรคในการทำการตลาด ทำให้ไม่สามารถขยายจำนวนการขายได้ตามเป้าหมายที่กำหนด นอกจากนี้จากการประชุมร่วมระหว่างผู้วิจัยและทางกลุ่ม ต่างมีความเห็นตรงกันว่า การสร้างความเชื่อมั่นของผู้บริโภคในผลิตภัณฑ์เป็นสิ่งสำคัญสูงสุดในยุคการตลาดที่มีการแข่งขันสูงซึ่งผลิตภัณฑ์จำเป็นต้องมีมาตรฐานการผลิตที่มีคุณภาพ ต้องมีการควบคุมดูแลและตรวจสอบทุกขั้นตอน เริ่มตั้งแต่ตัวอาคารสถานที่ผลิต อุปกรณ์ที่ใช้ในการ

ผลิต บุคลากร วัตถุดิบ และกรรมวิธีในการผลิตตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ดีในการผลิตผลิตภัณฑ์ ที่ต้องสอดคล้องกับสภาพของสถานที่ผลิต เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพมาตรฐานและมีความปลอดภัย เป็นการคุ้มครองสุขภาพอนามัยและผลประโยชน์ของผู้บริโภค ในขณะที่เดียวกันผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพมาตรฐาน จะได้รับความเชื่อถือจากผู้บริโภค การพัฒนามาตรฐานของผลิตภัณฑ์และสร้างความรู้ ความเข้าใจด้านมาตรฐานผลิตภัณฑ์ จึงเป็นความจำเป็นที่ต้องได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีการเตรียมความพร้อมเพื่อขอรับรองมาตรฐาน GMP (Good Manufacturing Practice)
2. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการยื่นขอรับรองมาตรฐาน GMP (Good Manufacturing Practice)
3. เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีเทคนิคการทำตลาดออนไลน์และการขยายช่องทางตลาด

2. วิธีการดำเนินงาน

- 2.1 ติดต่อประสานงานกับกลุ่มเป้าหมายเพื่อเตรียมความพร้อมของการอบรมเชิงปฏิบัติการ
- 2.2 ติดต่อสถานที่ในการอบรมเชิงปฏิบัติการ
- 2.3 จัดเตรียมเอกสาร และอุปกรณ์ต่าง ๆ สำหรับการถ่ายทอดเทคโนโลยี
- 2.4 ดำเนินการถ่ายทอดเทคโนโลยี
- 2.5 ติดตามและประเมินผลการถ่ายทอดเทคโนโลยี
- 2.6 จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์

3. ผลการดำเนินงาน

9 กรกฎาคม 2565 ลงพื้นที่เพื่อเตรียมความพร้อมในการฝึกอบรม ด้านสถานที่ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ร่วมกับคุณสุกิจ สุภาพงศ์ รวมถึงวางแผนการดำเนินโครงการร่วมกัน

29 - 31 กรกฎาคม 2565 ดำเนินการถ่ายทอดเทคโนโลยี ในรูปแบบการอบรมเชิงปฏิบัติการ หัวข้อการขอการสกรีนกระเป่าผ้า โดยได้รับความอนุเคราะห์วิทยากรผู้เชี่ยวชาญจากคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ ได้แก่ ดร.ธานี สุขนระชาติ และผศ.ดร.อาณัญ ศิริพิชญ์ตระกูล หัวข้อ ทรัพย์สินทางปัญญาสู่ชุมชน โดยผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา ดร.ชลากร อุดมรักษาสกุล และผู้ช่วยผู้อำนวยการ นางสาววัชรภรณ์ ชัยวรรณ และหัวข้อ การพัฒนาสื่อสำหรับสร้าง story telling โดยนายภุชงค์ จำนงนิตย์ และนายอุเทน พรหมมี ซึ่งผู้เข้าฝึกอบรมได้ร่วมทำ work shop จำนวน 25 คน ผลการประเมินความพึงพอใจพบว่าผู้เข้าอบรมมีความพึงพอใจต่อโครงการ ร้อยละ 97.59 โดยพึงพอใจในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.75

15 สิงหาคม 2565 ดำเนินการติดตามการนำไปใช้ประโยชน์ ซึ่งการติดตามผลการนำไปใช้ประโยชน์พบว่าผู้เข้าอบรมนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ประโยชน์ โดยใช้ประโยชน์ ร้อยละ 100 สามารถเพิ่มรายได้ เฉลี่ยต่อเดือนเป็นจำนวนเงิน 21,800 บาท เมื่อนำไปเทียบกับต้นทุนโครงการต่อคน

4. สรุปผลการดำเนินงาน

ผลผลิต/ผลลัพธ์	หน่วย	ค่าเป้าหมาย	
		แผน	ผล
1. จำนวนองค์ความรู้/เทคโนโลยีที่ถ่ายทอด	เรื่อง	3	4
2. สินค้า/บริการ หรือกระบวนการผลิตที่ได้รับการพัฒนาไม่น้อยกว่า ๓ รายการต่อปี	รายการ	3	5
3. จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนสมาชิกในกลุ่ม	ราย	20	30
4. จำนวนสินค้าหรือบริการผ่านการรับรองมาตรฐานเมื่อจบปีสุดท้าย (ปีที่ 3) อย่างน้อย 1 รายการ	รายการ	1	อยู่ระหว่างปรับปรุงสถานที่
5. ประเมินการผู้รับบริการที่นำเทคโนโลยี/องค์ความรู้ไปใช้ประโยชน์	คน	10	15
6. ร้อยละความพึงพอใจของผู้รับบริการ	ร้อยละ	95	97.59
7. ประเมินการมูลค่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น	บาท	25,000	21,800

กิตติกรรมประกาศ

โครงการการพัฒนาศักยภาพผลิตภัณฑ์สมุนไพรจากใบย่านางแดงของกลุ่มเขาสัมพือเพียง จังหวัดราชบุรี ปีที่ 3 ประสบความสำเร็จเพราะได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ขอขอบพระคุณอธิการบดี มทร.พระนคร รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร วิจัยและพัฒนา นวัตกรรม ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิจัยและพัฒนา นวัตกรรม ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา ที่ให้คำปรึกษาและให้กำลังใจ ในการดำเนินงานตลอดโครงการ ขอขอบคุณคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ และสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่ให้ความอนุเคราะห์คณะทำงานร่วมและวิทยากร ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่ให้ความร่วมมือในการทำงาน และมีส่วนร่วมในความสำเร็จของโครงการนี้

ชนิชา ประจักษ์จิตร
ผู้ช่วยผู้อำนวยการ
สถาบันวิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

เรื่อง	สารบัญ	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร		(1)
กิตติกรรมประกาศ		(4)
สารบัญ		(5)
สารบัญตาราง		(7)
บทที่ 1 บทนำ		1
ความเป็นมาของโครงการ		1
วัตถุประสงค์		6
กลุ่มเป้าหมาย		7
ระยะเวลาดำเนินการ		7
ห่วงโซ่คุณค่าด้าน วทน.		7
แผนธุรกิจ		7
การดำเนินโครงการ		8
ผลผลิต/ผลลัพธ์ของโครงการ		9
ผลที่คาดว่าจะได้รับ		9
งบประมาณขอรับการสนับสนุน		9
การรายงานความก้าวหน้า		10
การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โครงการ		10
บทที่ 2 การดำเนินงาน		11
เทคโนโลยีและวิธีดำเนินงาน		11
ผู้เข้าร่วมโครงการ		11
บทที่ 3 ผลการประเมิน		14
ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน		14
บทที่ 4 ผลการติดตามการนำไปใช้ประโยชน์		16
ข้อมูลการติดตามผลการนำไปใช้ประโยชน์		16
ภาคผนวก		27

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
ตารางที่ 1 เทคโนโลยีและวิธีดำเนินงาน	8
ตารางที่ 2 แผนการดำเนินงาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565	8
ตารางที่ 3 ผลผลิต/ผลลัพธ์ของโครงการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565	9
ตารางที่ 4 เทคโนโลยีและวิธีดำเนินงาน	11
ตารางที่ 5 รายชื่อผู้เข้าร่วมโครงการ	11
ตารางที่ 6 ค่าร้อยละและค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจต่อโครงการ	15
ตารางที่ 7 แสดงค่าร้อยละของการนำไปใช้ประโยชน์	16

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ความเป็นมาของโครงการ

กลุ่มเขาสัมพอเพียง ตั้งอยู่เลขที่ 75/1 หมู่ 7 ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี โดยมี นายสุกิจ สุภาพงษ์ เป็นประธานกลุ่ม ก่อตั้งมาแล้วประมาณ 2 ปี เริ่มตั้งแต่ปี 2561 สมาชิกในกลุ่มส่วนใหญ่ ทำอาชีพเกษตรกร ปลูกพืช และเลี้ยงสัตว์ มีพื้นที่อุดมสมบูรณ์จึงทำให้ในชุมชนปลูกสมุนไพรไว้ใช้ประโยชน์ ทุกครัวเรือน โดยเฉพาะต้นใบย่านางแดง ที่มีขึ้นอยู่จำนวนมากในชุมชน รวมประมาณ 1 ไร่ รวมถึงทางกลุ่มได้ มีแนวความคิดในการการปลูกเพิ่ม สำหรับการนำมาแปรรูปผลิตภัณฑ์ต่อไป



ปัจจุบัน กลุ่มเขาสัมพอเพียง ได้ลงทะเบียนผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ประเภท กลุ่มผู้ผลิตชุมชน โดยมีผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน ประเภท สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร จำนวน 7 ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ 1) ยาหม่องสมุนไพร 2) ครีมนวดผสม 3) แชมพูสระผม 4) สบู่ก้อนน้ำมันมะพร้าว 5) น้ำมันไพล 6) สบู่สมุนไพร และ 7) งานหัตถกรรมกะล่านวดเท้า เป็นประเภท ของใช้ ของตกแต่ง ของที่ระลึก โดยมีแหล่งจำหน่ายสินค้าหลากหลาย เช่น จำหน่ายที่กลุ่มโอท็อปบัวกลางเนิน โรงเรียนวัดเขาสัม ศูนย์ฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้ม อันเนื่องมาจากพระราชดำริ งานกาชาดจังหวัดราชบุรี งานแสดงสินค้า OTOP ฐานะตัวแทน D-HOPE ในจังหวัดทวายและมะริด ประเทศพม่า เป็นต้น และยังจำหน่ายผ่านช่องทางออนไลน์ เช่น โทรศัพท์ และผ่านแอปพลิเคชันต่าง ๆ อีกด้วย



ตามนโยบายขับเคลื่อนการดำเนินงานการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ผสมผสาน ของจังหวัดราชบุรี ประจำปี 2562 ซึ่งกำหนดตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 มาตรา 55 รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึง เสริมสร้างประชาชนมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค และส่งเสริมสนับสนุนให้มีการพัฒนาภูมิปัญญาด้านการแพทย์แผนไทยให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยรัฐบาลได้สนับสนุนให้ประชาชนใช้สมุนไพร และดำเนินการตาม

แผนแม่บทแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนาสมุนไพรไทย ซึ่งกระทรวงสาธารณสุขกำหนดเป้าหมาย ผู้ป่วยนอกทั้งหมดได้รับบริการ ตรวจ วินิจฉัย รักษาโรค และฟื้นฟูด้วยศาสตร์การแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกร้อยละ 18.5 โดยมีการเพิ่มรายการยาสมุนไพรในสถานบริการทุกแห่ง มากกว่าร้อยละ 6 ทั้งนี้ จังหวัดราชบุรี ได้ให้บูรณาการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพรในยุทธศาสตร์ SERVICE EXCELLENCE ในทุกบริษัท ทั้งส่งเสริม ป้องกัน รักษา ฟื้นฟูสภาพ ด้วยศาสตร์แพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ร้อยละ 18.5 และส่งเสริมให้มีการสั่งใช้ยาสมุนไพร โดยให้ใช้ทุกโรงพยาบาล และมีกรอบบัญชีรายการยาสมุนไพร จำนวน 74 รายการ (ที่มา : กลุ่มงานการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก สำนักสาธารณสุขจังหวัดราชบุรี)

ย่านางแดง (*Bauhinia strychnifolia* Craib) เป็นพืชในวงศ์ Leguminosae (Fabaceae) มีชื่อเรียกอื่น ๆ ได้แก่ ขยัน และ สยาน ลักษณะเป็นไม้เถา ใบเดี่ยวเรียงสลับ ดอกมีสีแดง ในทางการแพทย์แผนไทยใช้ใบย่านางแดงแก้ท้องผูก แก้ไข้ และถอนพิษ จากรายงานการวิจัย พบว่า สารสกัดเอทานอลของลำต้นย่านางแดงมีฤทธิ์ต้านมะเร็งในหลอดทดลอง มีการศึกษาคุณภาพใบย่านางแดง โดยนำตัวอย่างมาตรวจสอบเอกลักษณ์ทางเคมี พบว่า ปริมาณความชื้น ปริมาณสารสกัดด้วยน้ำ ปริมาณสารสกัดด้วย 95% เอทานอล ปริมาณเถ้ารวม ประกอบด้วยสารประเภทเทอร์ปีนอยด์ และฟลาโวนอยด์ (ที่มา : กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์)

ด้านสรรพคุณของใบหญ้านางแดง จากสารสกัด มีปริมาณสารกลุ่มฟีนอลสูงและมีฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระดี จากการศึกษาที่ใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์สุขภาพ เพื่อการล้างพิษจากอนุมูลอิสระ (ที่มา : การประชุมเครือข่ายวิชาการบัณฑิตศึกษาแห่งชาติครั้งที่ 18 ธันวาคม 2555 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์) จากรายงานผลการวิจัยของคณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น กาญจนบุรี และ คณะการแพทย์แผนไทย ภาควิชาเภสัชเวช และเภสัชพฤกษศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สงขลา ในหัวข้อ “ฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระของสารสกัดย่านางแดง” พบว่าสารสกัดย่านางแดง โดยเฉพาะสารสกัดชั้นเอทานอลส่วนเถา จัดว่าสารต้านอนุมูลอิสระจากธรรมชาติและอาจใช้ในการรักษาโรคอันเกิดจากอนุมูลอิสระที่ถูกทำลาย

วิธีการเตรียม และสกัดสารจากใบย่านาง

1. นำใบย่านางแดงมาล้างทำความสะอาดด้วยน้ำผึ่งให้แห้งที่อุณหภูมิห้องพอหมาดๆ นำมาอบให้แห้งที่อุณหภูมิ 70 – 80 องศาเซลเซียส ประมาณ 1 ชั่วโมง หรือจนแห้ง นำมาบดให้ละเอียดด้วยเครื่องบดไฟฟ้า
2. ชั่งผงสมุนไพร 100 กรัม ใส่ในโหลแก้วเติมเอทานอล ประมาณ 500 มิลลิลิตร แช่ทิ้งไว้ 3 วัน
3. นำสารจากข้อ 2. มากรองแยกกากออก
4. นำไประเหยด้วยเครื่องระเหยแห้งระบบสูญญากาศแบบหมุน เก็บสารสกัดที่ได้นำไปใช้ต่อไป

ในส่วนของคุณค่าทางโภชนาการ จากหนังสือ Thai Food Composition Institute of Nutrition, Mahidol University (สถาบันวิจัยโภชนาการ มหาวิทยาลัยมหิดล) ระบุว่าใบย่านาง มีวิตามินเอและซีสูง และยังประกอบด้วยสารอาหารสำคัญอื่น ๆ เช่น โปรตีน คาร์โบไฮเดรต ไขมัน ไฟเบอร์ แคลเซียม ฟอสฟอรัส เหล็ก ไทอะมีน ไบโอฟลาวิน และไนอะซิน งานวิจัยชิ้นหนึ่งในประเทศไทยตรวจสอบฤทธิ์ระงับปวดและฤทธิ์ต้านการอักเสบของพืชผักพื้นบ้านอีสาน 10 ชนิด เช่น ใบตำลึง ใบย่านาง ผักติ้วแดง ผักกาดฮีน มะระขี้นก ผักชะพลู และผักชีลาว ซึ่งการทดสอบฤทธิ์ระงับปวดพบว่าสารสกัดจากใบตำลึงและใบย่านางมีฤทธิ์ระงับปวดและต้านการอักเสบได้ (ที่มา : www.pharmacy.mahidol.ac.th, www.doctor.or.th)

ผู้วิจัยมีความสนใจในการนำใบย่านางแดงมาเป็นส่วนประกอบในสบู่ และโลชั่น เนื่องจากสรรพคุณของใบย่านางแดงที่น่าสนใจคือ มีปริมาณสารกลุ่มฟีนอลสูงและมีฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระ มีวิตามินเอและซีสูง ระงับปวดและต้านการอักเสบ และมีส่วนช่วยในการชะลอวัยเพราะมีสารต้านอนุมูลอิสระทำให้ผิวเปล่งปลั่งสดใสดูอ่อนวัย ช่วยลดอาการอักเสบของผิวหนังพรรณ สำหรับการพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร จากย่านางแดง โดยการถ่ายทอดเทคโนโลยีการนำสมุนไพรย่านางแดงมาพัฒนาผลิตภัณฑ์ ซึ่งเป็นสมุนไพรประจำท้องถิ่น เป็น

การเพิ่มมูลค่าให้สมุนไพร และสร้างรายได้สู่ชุมชนอย่างยั่งยืน สำหรับผลิตภัณฑ์ที่จะพัฒนาในปีแรกนั้น ได้แก่ สบู่สมุนไพรโบราณางแดง และโลชั่นทาผิวโบราณางแดง

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลศักยภาพเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากย่านางแดง ด้วยองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ และกระบวนการผลิต โดยการเพิ่มผลผลิต เพิ่มมูลค่า และพัฒนาช่องทางการจำหน่ายด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีในปัจจุบัน โดยมีการวิเคราะห์ SWOT เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์ตามความต้องการของกลุ่มผู้ประกอบการ การจัดทำแผนพัฒนาผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ กระบวนการผลิต และการตลาด

ในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม เป็นการศึกษาและทำความเข้าใจถึงสาเหตุและที่มาของสภาพแวดล้อมประเภทต่าง ๆ ตลอดจนผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากสภาพแวดล้อมประเภทนั้น ๆ ทั้งนี้เทคนิคที่ใช้กันในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม คือ การวิเคราะห์สวอท (SWOT Analysis) (สาคร สุขศรี วงศ์, 2551) การวิเคราะห์สวอท เป็นการค้นหาจุดแข็ง จุดเด่น จุดด้อย หรือสิ่งนี้อาจเป็นปัญหาสำคัญในการดำเนินงานสู่สภาพที่ต้องการในอนาคต โดยคำว่า SWOT เป็นตัวย่อของข้อความที่มีความหมาย ดังนี้ (เมธาวิทย์ ไชยะจิตรกำธร, 2555)

Strengths หมายถึง จุดแข็งหรือข้อได้เปรียบจากปัจจัยภายในองค์กรเมื่อเทียบกับองค์กรอื่น ๆ

Weaknesses หมายถึง จุดอ่อนหรือข้อเสียเปรียบจากปัจจัยภายในองค์กรเมื่อเทียบกับองค์กรอื่น ๆ

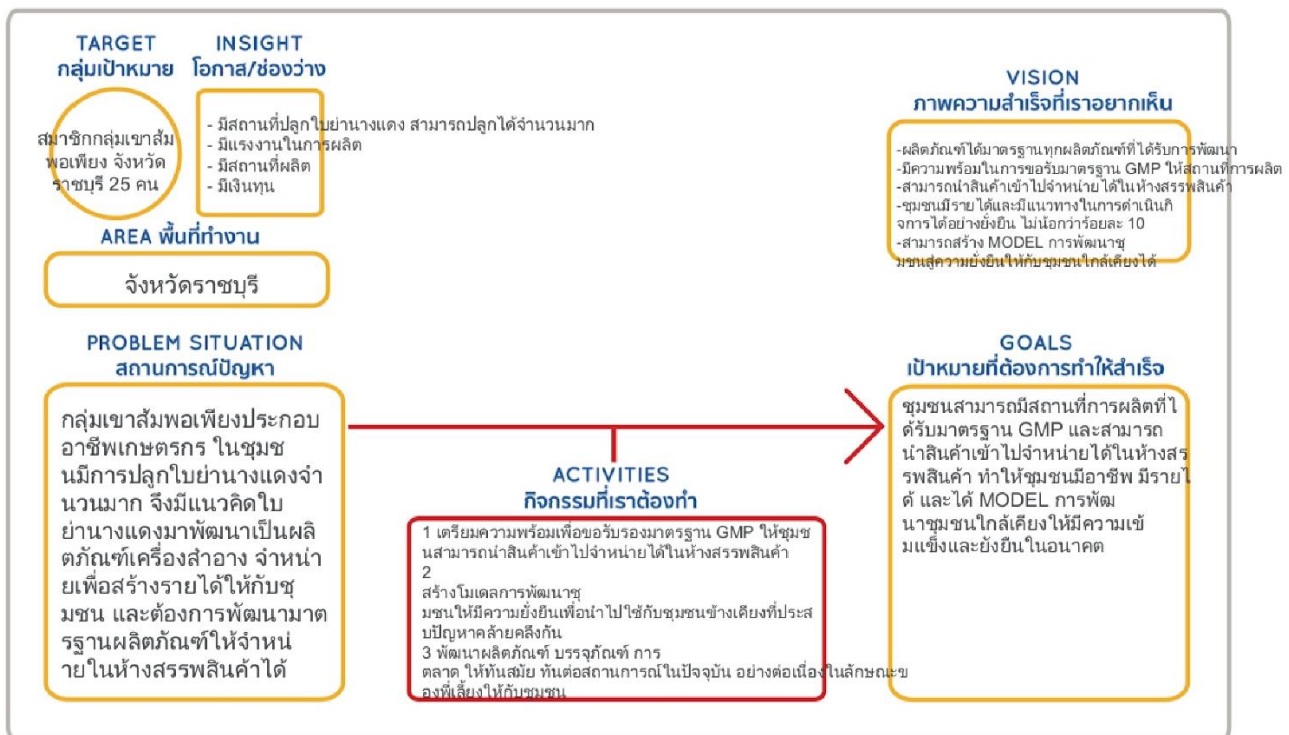
Opportunities หมายถึง โอกาสจากปัจจัยภายนอกองค์กรที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงาน

Threats หมายถึง อุปสรรค ข้อจำกัด หรือปัจจัยที่คุกคามการดำเนินงานขององค์กร อันเนื่องมาจากปัจจัยภายนอกองค์กร ดังนั้นการวิเคราะห์ SWOT นั้น จะต้องวิเคราะห์ทั้งสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กร โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. การประเมินสภาพแวดล้อมภายในองค์กร จะเกี่ยวกับการวิเคราะห์และพิจารณา ทรัพยากรและความสามารถภายในองค์กรทุก ๆ ด้าน เพื่อที่จะระบุจุดแข็งและจุดอ่อนขององค์กร แหล่งที่มาเบื้องต้นของข้อมูลเพื่อการประเมินสภาพแวดล้อมภายใน คือ ระบบข้อมูลเพื่อการบริหารที่ครอบคลุมทุกด้าน ทั้งในด้านโครงสร้างระบบ ระเบียบ วิธีปฏิบัติงาน บรรยากาศในการทำงาน และ ทรัพยากร (คน เงิน วัสดุ การจัดการ) ค่านิยมองค์กร รวมถึงการพิจารณาผลการดำเนินงานที่ผ่านมาขององค์กร เพื่อที่จะเข้าใจสถานการณ์และผลของวิธีการดำเนินการก่อนหน้านี้ด้วย โดยจุดแข็งขององค์กร (S-Strengths) เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยภายในจากมุมมองของผู้ที่อยู่ภายในองค์กรนั่นเองว่า ปัจจัยใดที่เป็นข้อได้เปรียบหรือเป็นจุดเด่นที่ควรนำมาใช้ในการพัฒนาองค์กร และควรดำรงไว้เพื่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กร ส่วนจุดอ่อน (W-Weaknesses) เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยภายในจากมุมมองของผู้ที่อยู่ภายในองค์กรนั้น ๆ ว่าปัจจัยใดที่เป็นจุดด้อย หรือเป็นข้อเสียเปรียบที่ควรปรับปรุงให้ดีขึ้นหรือขจัดให้หมดไป อันจะเป็นประโยชน์ต่อองค์กร

2. การประเมินสภาพแวดล้อมภายนอก โดยพิจารณาโอกาสและอุปสรรคที่จะได้รับ ผลกระทบจากสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่มีต่อการดำเนินงานขององค์กร ทั้งนี้โอกาส (O-Opportunities) เป็นการวิเคราะห์ว่าปัจจัยภายนอกกว่ามีปัจจัยใดที่สามารถส่งผลกระทบในเชิงที่เป็นประโยชน์ทั้งทางตรง และทางอ้อมต่อการดำเนินการขององค์กร และสามารถฉกฉวยข้อดีเหล่านี้มาเสริมสร้างให้องค์กรเข้มแข็งขึ้น ส่วนอุปสรรค (T-Threats) เป็นการวิเคราะห์ว่าปัจจัยภายนอกองค์กรปัจจัยใดที่ส่งผลในทางที่จะก่อให้เกิดความเสียหายทั้งทางตรง และทางอ้อม ซึ่งองค์กรจำเป็นต้องหลีกเลี่ยง หรือปรับสภาพให้มีความแข็งแกร่งพร้อมที่จะเผชิญแรงกระทบดังกล่าวได้ การวิเคราะห์ SWOT ดังกล่าวข้างต้นทำให้องค์กรมีข้อมูลในการกำหนดทิศทางหรือ เป้าหมายที่จะถูกสร้างขึ้นมาจากจุดแข็งขององค์กร และแสวงหาประโยชน์จากโอกาสทางสภาพแวดล้อม และสามารถกำหนดกลยุทธ์ที่มุ่งเอาชนะอุปสรรคทางสภาพแวดล้อมหรือลดจุดอ่อนขององค์กรให้มึน้อยที่สุด (เมธาวิทย์ ไชยะจิตรกำธร, 2555)

กลุ่มเขาส้มพอเพียง ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี เป็นกลุ่มชุมชนที่มีปัญหาเรื่องผลิตภัณฑ์หลักในการจำหน่ายไม่หลากหลายเมื่อเทียบกับแบรนด์อื่นในสินค้าประเภทเดียวกัน จึงมีความคิดที่จะพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์เพิ่มขึ้นให้หลากหลายตามความต้องการของผู้บริโภค เช่น ครีมกันแดด ครีมบำรุงผิวหน้า ซึ่งจากการดำเนินโครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีและพัฒนาผลิตภัณฑ์ จากสมุนไพรรท้องถิ่นประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ซึ่งเป็นปีที่ 1 ผู้เสนอโครงการได้ดำเนินการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ใหม่ จำนวน 3 รายการ ได้แก่ 1) ครีมโยย่านางแดง 2) แชมพูโยย่านางแดง และ 3) สบู่เหลวโยย่านางแดง โดยทางกลุ่มสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาอาชีพการทำสมุนไพรรได้ ร้อยละ 80 และมีความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมโครงการร้อยละ 95 แต่อย่างไรก็ตามเมื่อทีมผู้เสนอโครงการได้ลงพื้นที่สำรวจข้อมูลเพิ่มเติม พบว่า ในผลิตภัณฑ์ของกลุ่มดังกล่าวนี้ ยังขาดการศึกษา/พัฒนาตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์ จึงเป็นอุปสรรคในการทำตลาด ทำให้ไม่สามารถขยายจำนวนการขายได้ตามเป้าหมายที่กำหนด นอกจากนี้ จากการประชุมร่วมระหว่างผู้วิจัยและทางกลุ่ม ต่างมีความเห็นตรงกันว่า การสร้างความเชื่อมั่นของผู้บริโภคในผลิตภัณฑ์เป็นสิ่งสำคัญสูงสุดในยุคการตลาดที่มีการแข่งขันสูงซึ่งผลิตภัณฑ์จำเป็นต้องมีมาตรฐานการผลิตที่มีคุณภาพ ต้องมีการควบคุมดูแลและตรวจสอบทุกขั้นตอน เริ่มตั้งแต่ตัวอาคารสถานที่ผลิต อุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต บุคลากร วัตถุดิบ และกรรมวิธีในการผลิต ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ดีในการผลิตผลิตภัณฑ์ ที่ต้องสอดคล้องกับสภาพของสถานที่ผลิต เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพมาตรฐานและมีความปลอดภัย เป็นการคุ้มครองสุขภาพอนามัยและผลประโยชน์ของผู้บริโภค ในขณะเดียวกันผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพมาตรฐาน จะได้รับความเชื่อถือจากผู้บริโภค การพัฒนามาตรฐานของผลิตภัณฑ์และสร้างความรู้ ความเข้าใจด้านมาตรฐานผลิตภัณฑ์ จึงเป็นความจำเป็นที่ต้องได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง



ผลการดำเนินงานโครงการ ปีงบประมาณ 2563

แผนการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน	ผลที่ได้รับ
<p>1. เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหารจากใบย่านางแดงของกลุ่มกลุ่มเขาสัมผอบเพียงจังหวัดราชบุรี</p> <p>2. เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐานของสมุนไพรที่ไม่ใช่อาหารจากใบย่านางแดงของกลุ่มกลุ่มเขาสัมผอบเพียงจังหวัดราชบุรี</p>	<p>1. พัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหารจากใบย่านางแดง จำนวน 3 ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ แชมพูใบย่านางแดง สบู่เหลวใบย่านางแดง และครีมบำรุงผิวใบย่านางแดง</p> <p>2. พัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐานของสมุนไพรที่ไม่ใช่อาหารจากใบย่านางแดง โดยการให้คำแนะนำในการจัดแจ้งผลิตภัณฑ์</p>	<p>1. จำนวนผู้รับบริการ จำนวน 20 คน</p> <p>2. จำนวนผลิตภัณฑ์ที่จากกระบวนการพัฒนา/ต่อยอด จำนวน 3 ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ แชมพู สบู่เหลว และครีมบำรุงผิว</p> <p>3. จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ได้จากกระบวนการพัฒนา/ต่อยอด จำนวน 3 ผลิตภัณฑ์</p> <p>4. จำนวนผู้รับบริการที่สามารถเป็นวิทยากรในแต่ละเทคโนโลยี จำนวน 2 คน</p> <p>5. ประมาณการผู้รับบริการที่นำเทคโนโลยีหรือองค์ความรู้ไปใช้ประโยชน์ จำนวน 15 คน</p> <p>6. ร้อยละความพึงพอใจของผู้รับบริการ จำนวน 93.10</p> <p>7. ประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น จำนวน 16,000 บาท</p>

ผลการดำเนินงานโครงการ ปีงบประมาณ 2564

แผนการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน	ผลที่ได้รับ
<p>1. เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีเทคนิคการพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร (เครื่องสำอาง) ตามหลักเกณฑ์การจดแจ้งเพื่อรับรองมาตรฐาน</p> <p>2. เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีของการพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร (เครื่องสำอาง) ตามหลักเกณฑ์การขอรับรองมาตรฐาน GMP (Good</p>	<p>1. ถ่ายทอดเทคโนโลยีเทคนิคการพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร (เครื่องสำอาง) ตามหลักเกณฑ์การจดแจ้งเพื่อรับรองมาตรฐาน</p> <p>2. ถ่ายทอดเทคโนโลยีหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีของการพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร (เครื่องสำอาง) ตามหลักเกณฑ์การขอรับรองมาตรฐาน GMP (Good Manufacturing Practice)</p>	<p>1. จำนวนผู้รับบริการ จำนวน 25 คน</p> <p>2. จำนวนผลิตภัณฑ์ที่จากกระบวนการพัฒนา/ต่อยอด จำนวน 4 ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ มาตรฐานผลิตภัณฑ์ GMP/อย. การทำ Content Marketing การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากสารสกัดไฮโดรโซล และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ป้องกันโควิด - 19</p> <p>3. จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ได้จากกระบวนการพัฒนา/ต่อยอด จำนวน 4 ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ สบู่ใบย่านางแดง เอสเซน (น้ำตบ) ใบย่านางแดง โฟมล้างมือป้องกันโควิด</p>

<p>Manufacturing Practice)</p> <p>3. เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางให้มีความพร้อมในการขอรับรองมาตรฐาน GMP (Good Manufacturing Practice)</p>	<p>3. พัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางให้มีความพร้อมในการขอรับรองมาตรฐานGMP (Good Manufacturing Practice)</p>	<p>- 19 ผสมสารสกัดใบย่านางแดง เจลล้างมือป้องกันโควิด - 19 ผสมสารสกัดใบย่านางแดง</p> <p>4. จำนวนผู้รับบริการที่สามารถเป็นวิทยากรในแต่ละเทคโนโลยี จำนวน 4 คน</p> <p>5. ประมาณการผู้รับบริการที่นำเทคโนโลยีหรือองค์ความรู้ไปใช้ประโยชน์ จำนวน 25 คน</p> <p>6. ร้อยละความพึงพอใจของผู้รับบริการ จำนวน 92.89</p> <p>7. ประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น จำนวน 14,320 บาท</p>
--	---	--



1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีการเตรียมความพร้อมเพื่อขอรับรองมาตรฐาน GMP (Good Manufacturing Practice)
2. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการยื่นขอรับรองมาตรฐาน GMP (Good Manufacturing Practice)
3. เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีเทคนิคการทำตลาดออนไลน์และการขยายช่องทางตลาด

1.3 กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเราสัมพอเพียง

นายสุกิจ สุภาพงษ์

ตั้งอยู่เลขที่ 75/1 หมู่ 7 ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

โทร 081-7636154

ค่าละติจูด 13.746953 ค่าลองจิจูด 99.733273

1.4 ระยะเวลาดำเนินงาน

1 ตุลาคม 2564 – 30 กันยายน 2565

1.5 ห่วงโซ่คุณค่าด้าน วทน. (Infographics)

CE02 - การใช้ วทน. เพิ่มศักยภาพด้านสมุนไพร

การนำผลิตผลทางการเกษตรที่ราคาถูกลงมาแปรรูปให้เป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ โดยการนำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เข้ามาพัฒนา ทำให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่ตรงตามความต้องการของผู้บริโภค สามารถสร้างอาชีพและรายได้เพิ่มให้กับชุมชน รวมถึงเป็นการเพิ่มมูลค่าทางการตลาดให้กับวัตถุดิบอีกด้วย

1.6 แผนธุรกิจ

แผนธุรกิจ (Business Model)

การพัฒนาศักยภาพผลิตภัณฑ์สมุนไพรจากใบย่านางแดงของกลุ่มเราสัมพอเพียงจังหวัดราชบุรี ปีที่ 3

Key Partners	Key Activities	Value Proposition	Customer Relationships	Customer Segments
<ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาชุมชนจังหวัดราชบุรี - พาณิชย์จังหวัดราชบุรี - อุตสาหกรรมจังหวัดราชบุรี - โรงเรียนวัดเขาสัม - วัดเขาสัม - ธุรกิจการท่องเที่ยว เช่น โรงแรม รีสอร์ท ร้านอาหาร 	<ul style="list-style-type: none"> - เกิดการรวมตัวของชาวบ้านในชุมชน - การคิดและพัฒนาผลิตภัณฑ์ - การแนะนำข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์และด้านสุขภาพแก่ลูกค้า - พัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ มีความหลากหลาย และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น - การหาช่องทางการจัดจำหน่ายที่หลากหลาย เพื่อให้ผลิตภัณฑ์เข้าถึงความต้องการของผู้บริโภค 	<ul style="list-style-type: none"> - ผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติ - ผลิตภัณฑ์ ส่งผลดีต่อ - ความงามแบบปลอดภัย 	<ul style="list-style-type: none"> - การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ในราคาที่เหมาะสม - การให้คำปรึกษาและข้อมูลแก่ผู้ซื้อผลิตภัณฑ์ด้วยความถูกต้อง และความจริงใจ - รับฟังความคิดเห็นของผู้บริโภคในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ดียิ่งขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> - บุคคลทั่วไป - ผู้ที่นิยมผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติแท้ - ผู้ที่ดูแลสุขภาพและความงาม
	Key Resources <ul style="list-style-type: none"> - สมาชิกของกลุ่มเราสัมพอเพียง - เครือข่ายของลูกค้าที่เป็นลูกค้าประจำ - สูตรการผลิตผลิตภัณฑ์ - บรรลุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ที่แข็งแรงสวยงาม 		Channels <ul style="list-style-type: none"> - ช่องทางออนไลน์ เช่น เฟซ Facebook และ Line - โรงเรียนวัดเขาสัม - การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่ต่างประเทศ 	
Cost Structure <ul style="list-style-type: none"> - ค่าวัตถุดิบ ประมาณ 1,000 บาท ต่อครั้ง - ค่าบรรจุภัณฑ์ ประมาณ 2,000 บาท ต่อครั้ง - ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เช่น ค่าสาธารณูปโภคต่าง ๆ ประมาณ 500 บาท ต่อครั้ง 		Revenue Streams <ul style="list-style-type: none"> - รายได้จากการขายผลิตภัณฑ์สมุนไพรจากใบย่านางแดง ไม่น้อยกว่า 15,000 บาทต่อปี 		

ภาพที่ 1.1 แผนธุรกิจ (Business Model)

โครงการพัฒนาศักยภาพผลิตภัณฑ์สมุนไพรจากใบย่านางแดงของกลุ่มเราสัมพอเพียงจังหวัดราชบุรี

1.7 การดำเนินโครงการ

1.7.1 เทคโนโลยีและวิธีดำเนินงาน

ตารางที่ 1 เทคโนโลยีและวิธีดำเนินงาน

เทคโนโลยี/องค์ความรู้ด้าน วทน.	ชื่อวิทยากร/ทีมงาน	กระบวนการถ่ายทอด ¹
ถ่ายทอดเทคโนโลยีองค์ความรู้ด้านการสกรีนกระดาษ	ดร.ธานี สุคนระชาติ ผศ.ดร.อาณัญ ศรีพิชญ์ตระกูล	ให้ความรู้และฝึกปฏิบัติการสกรีนกระดาษ สำหรับทำของที่ระลึกและบรรจุภัณฑ์สำหรับใส่ผลิตภัณฑ์
ถ่ายทอดเทคโนโลยีองค์ความรู้เรื่องทรัพย์สินทางปัญญาสู่ชุมชน	ดร.ชลากร อุดมรักษาสกุล นางสาววัชรภรณ์ ชัยวรรณ	ให้ความรู้ด้านการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาและการใช้ประโยชน์จากผลิตภัณฑ์ชุมชนที่ได้คิดค้นใหม่
ถ่ายทอดเทคโนโลยีองค์ความรู้การทำ Story Telling และการใช้แอปพลิเคชันมือถือในการติดต่อและถ่ายภาพ	นายกฤษณ์ จำนินิตย์ นายอุเทน พรหมมี	ให้ความรู้และฝึกปฏิบัติการทำ Story Telling และการใช้แอปพลิเคชันมือถือในการติดต่อและถ่ายภาพ

1.7.2 แผนการดำเนินงาน

ตารางที่ 2 แผนการดำเนินงาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

กิจกรรม	2564			2565								รวมเงิน (บาท)	
	ไตรมาสที่ 1			ไตรมาสที่ 2			ไตรมาสที่ 3		ไตรมาสที่ 4				
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.		ก.ย.
แผนเงิน													
1. ติดต่อ/ประสานงานกับกลุ่มเป้าหมายเพื่อเตรียมความพร้อมของการอบรมเชิงปฏิบัติการ													10,000
2. ติดต่อสถานที่ในการอบรมเชิงปฏิบัติการ													10,000
3. จัดเตรียมเอกสาร และอุปกรณ์ต่าง ๆ สำหรับการถ่ายทอดเทคโนโลยี													50,000
4. ดำเนินการถ่ายทอดเทคโนโลยี													93,550
5. ติดตามและประเมินผลการถ่ายทอดเทคโนโลยี													10,000
ผลงาน: ผู้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีจำนวน 30 คน	ติดต่อประสานงาน			อุปกรณ์ต่าง ๆ สำหรับการถ่ายทอดเทคโนโลยี			ดำเนินการถ่ายทอดเทคโนโลยี		ติดตามและประเมินผลการนำไปใช้ประโยชน์			173,550	

1.8 ผลผลิต/ผลลัพธ์ของโครงการ

ตารางที่ 3 ผลผลิต/ผลลัพธ์ของโครงการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

ผลผลิต/ผลลัพธ์	หน่วย	ค่าเป้าหมาย	
		แผน	ผล
1. จำนวนองค์ความรู้/เทคโนโลยีที่ถ่ายทอด	เรื่อง	3	4
2. สินค้า/บริการ หรือกระบวนการผลิตที่ได้รับการพัฒนาไม่น้อยกว่า ๓ รายการต่อปี	รายการ	3	5
3. จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนสมาชิกในกลุ่ม	ราย	20	30
4. จำนวนสินค้าหรือบริการผ่านการรับรองมาตรฐานเมื่อจบปีสุดท้าย (ปีที่ 3) อย่างน้อย 1 รายการ	รายการ	1	อยู่ระหว่างปรับปรุงสถานที่
5. ประเมินการผู้รับบริการที่นำเทคโนโลยี/องค์ความรู้ไปใช้ประโยชน์	คน	10	15
6. ร้อยละความพึงพอใจของผู้รับบริการ	ร้อยละ	95	97.59
7. ประเมินการมูลค่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น	บาท	25,000	21,800

1.9 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

เศรษฐกิจ

ร้อยละ 100 ของผู้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีสามารถนำความรู้ไปใช้ในการทำผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากสมุนไพรในท้องถิ่น เป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับสมุนไพรท้องถิ่นในชุมชน เมื่อมีการใช้จำนวนมาก มีการปลูกเพิ่มจำนวนมาก ทำให้มีการจ้างงาน และเกิดรายได้เพิ่มขึ้นในชุมชน

- **กรณี** เพิ่มรายได้

สามารถเพิ่มรายได้ให้กับชุมชนได้ในอนาคต ประมาณ 21,800 บาทต่อครัวเรือน เมื่อคิดจากจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ

- **กรณี** ลดรายจ่าย

ใช้วัตถุดิบในชุมชน ไม่ต้องซื้อหาเข้ามาเพื่อทำผลิตภัณฑ์

สังคม

- เกิดการจ้างงานในชุมชนแรงงานคืนถิ่น มีการจ้างปลูก เก็บเกี่ยววัตถุดิบ มาขาย ส่งเสริมให้คุณภาพชีวิตชุมชนดีขึ้น

- เกิดความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในชุมชน ประชาชนในพื้นที่ และผู้ประกอบการ

สิ่งแวดล้อม

- สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสมุนไพรท้องถิ่น

- ส่งเสริมการปลูกแบบปลอดสารเคมี

1.10 งบประมาณขอรับการสนับสนุน ปีงบประมาณ พ.ศ.2565 จำนวน 173,550 บาท

1.11 การรายงานความก้าวหน้าติดตามและประเมินผล: ผู้รับผิดชอบโครงการต้องดำเนินการ ดังนี้

- (1) รายงานความก้าวหน้าโครงการผ่านระบบคลินิกเทคโนโลยีออนไลน์ (CMO) รายไตรมาส
- (2) ผู้รับผิดชอบโครงการต้องให้ผู้รับบริการตอบแบบสำรวจวัดความพึงพอใจผู้รับบริการในขณะจัดกิจกรรม ผ่าน google form <https://forms.gle/8a1SghvTppQorXFP9>
- (3) ผู้รับผิดชอบโครงการต้องให้ผู้รับบริการตอบแบบติดตามผลการนำไปใช้ประโยชน์หลังสิ้นสุดการดำเนินงานของโครงการ ก่อนจัดส่งรายงานฉบับสมบูรณ์ ผ่าน google form <https://forms.gle/gciEhebXRfiRMWhv7>
- (4) ผู้รับผิดชอบโครงการต้องคำนวณมูลค่าทางเศรษฐกิจ และ B/C ratio ของโครงการ
- (5) จัดส่งรายงานฉบับสมบูรณ์เป็นอิเล็กทรอนิกส์ไฟล์พร้อมหนังสือนำเสนอจากหน่วยงาน ไม่เกิน 30 วัน หลังสิ้นสุดปีงบประมาณ (30 กันยายน) ยกเว้นมีเหตุจำเป็น หรือสุดวิสัย
- (6) การขอขยายเวลา หากคาดว่าโครงการจะไม่สามารถจัดกิจกรรมตามแผนที่วางไว้และมีความจำเป็นต้องขอขยายเวลา ผู้รับผิดชอบโครงการต้องจัดทำหนังสือขอขยายเวลาโดยผู้บริหารหน่วยงาน เป็นผู้ลงนามในหนังสือถึง ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ก่อนวันที่ 15 กันยายน แจ้งให้ สป.อว. ทราบ เพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

1.12 การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โครงการ :

การจัดกิจกรรมหรือการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โครงการในรูปแบบต่าง ๆ เช่น แผ่นพับ ป้ายประชาสัมพันธ์ จดหมายข่าว วารสาร และสื่ออื่นใด **ต้องมีข้อความและสัญลักษณ์ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม** ซึ่งเป็นผู้ให้การสนับสนุนงบประมาณปรากฏทุกครั้ง และโครงการยินดีให้ความร่วมมือเข้าร่วมจัดแสดงผลงานในกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่ สป.อว. ร้องขอ พร้อมทั้งทำตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ระบุในคู่มือการดำเนินงานฯ ทุกประการ

บทที่ 2 การดำเนินงาน

การดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพผลิตภัณฑ์สมุนไพรจากไບยานางแดงของกลุ่มเขาสัมผอเพียงจังหวัดราชบุรี ปีที่ 3 ประกอบด้วยวิธีการ ดังนี้

2.1 เทคโนโลยีและวิธีดำเนินงาน

ตารางที่ 4 เทคโนโลยีและวิธีดำเนินงาน

เทคโนโลยี/องค์ความรู้ด้าน วทน.	ชื่อวิทยากร/ทีมงาน	กระบวนการถ่ายทอด ¹
ถ่ายทอดเทคโนโลยีองค์ความรู้ด้านการสกรีนกระเป่าผ้า	ดร.ธานี สุคนธาชาติ ผศ.ดร.อาณัญ ศรีพิชญ์ตระกูล	ให้ความรู้และฝึกปฏิบัติการสกรีนกระเป่าผ้า สำหรับทำของที่ระลึกและบรรจุภัณฑ์สำหรับใส่ผลิตภัณฑ์
ถ่ายทอดเทคโนโลยีองค์ความรู้เรื่องทรัพย์สินทางปัญญาสู่ชุมชน	ดร.ชลากร อุดมรักษาสกุล นางสาววัชรภรณ์ ชัยวรรณ	ให้ความรู้ด้านการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาและการใช้ประโยชน์จากผลิตภัณฑ์ชุมชนที่ได้คิดค้นใหม่
ถ่ายทอดเทคโนโลยีองค์ความรู้การทำ Story Telling และการใช้แอปพลิเคชันมือถือในการติดต่อและถ่ายภาพ	นายกฤษณ์ จำนงนิตย์ นายอุเทน พรหมมิ	ให้ความรู้และฝึกปฏิบัติการทำ Story Telling และการใช้แอปพลิเคชันมือถือในการติดต่อและถ่ายภาพ

2. ผู้เข้าร่วมโครงการ

ผู้เข้าร่วมโครงการพัฒนาศักยภาพผลิตภัณฑ์สมุนไพรจากไບยานางแดงของกลุ่มเขาสัมผอเพียงจังหวัดราชบุรี ปีที่ 3 จำนวน 30 คน ข้อมูลตามตารางที่ 2

ตารางที่ 5 รายชื่อผู้เข้าร่วมโครงการ

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์
1	นางวานิรัตน์ สุภาพงศ์	2/2 หมู่ 7 ตำบลเตาปูน อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี 70120	06-1623-5945
2	นายสุกิจ สุภาพงศ์	2/2 หมู่ 7 ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี 70120	08-1763-6154
3	นางนิตยา ต้อยเจิม	34/1 หมู่ 10 ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี 70120	0892566146
4	นางสาวปราณี ฉายแก้ว	2/2 หมู่ 7 ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี 70120	08-1763-6154
5	นางสาวจันทร์เพ็ญ ทองน้อย	2/2 หมู่ 7 ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี 70120	08-1763-6154
6	นายศุภกร มรกต	2/2 หมู่ 7 ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี 70120	08-1763-6154

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์
7	นายสมหวัง จาติกุล	2/2 หมู่ 7 ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภोधุดาธรรม จังหวัดราชบุรี 70120	08-1763-6154
8	นางสาวอรชพร ป้านทอง	2/2 หมู่ 7 ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภोधุดาธรรม จังหวัดราชบุรี 70120	08-1763-6154
9	นางจุฑารัตน์ ป้านทอง	2/2 หมู่ 7 ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภोधุดาธรรม จังหวัดราชบุรี 70120	08-1763-6154
10	นายเสน่ห์ ดอนพรมมะ	112 หมู่ 6 ตำบลชำระ อำเภोधุดาธรรม จังหวัดราชบุรี 70120	0632295922
11	นายกรพิชาญ ต่วนภูษา	71/1 หมู่ 2 ตำบลท่าชุมพล อำเภोधุดาธรรม จังหวัดราชบุรี 70120	0871345585
12	นางดารา ต่วนภูษา	71/1 หมู่ 2 ตำบลท่าชุมพล อำเภोधุดาธรรม จังหวัดราชบุรี 70120	08-3071-4956
13	นายศรีราชา บัวเบา	2/2 หมู่ 7 ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภोधุดาธรรม จังหวัดราชบุรี 70120	08-1763-6154
14	นางสาวธิดิกานต์ อ่อนน้อม	2/2 หมู่ 7 ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภोधุดาธรรม จังหวัดราชบุรี 70120	08-1763-6154
15	นางภิรมย์ พัดเจดีย์	2/2 หมู่ 7 ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภोधุดาธรรม จังหวัดราชบุรี 70120	08-1763-6154
16	นางสาววราภรณ์ เทานกแล	2/2 หมู่ 7 ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภोधุดาธรรม จังหวัดราชบุรี 70120	08-1763-6154
17	นางธนิดา ครอบเบ็ญจะ	7/1 หมู่ 10 ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภोधุดาธรรม จังหวัดราชบุรี 70120	0634306973
18	นายชัยศ สุขเกษม	โรงเรียนด่านทับตะโกราษฎร์อุปถัมภ์ ตำบลด่านทับตะโก อำเภอดอนบึง จังหวัด ราชบุรี 70150	0909464920
19	นายสุรพล พรชัย	213/7 หมู่ 3 ตำบลเบิกไพร อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี 70120	0960088258
20	นายเกษม ธนมาก	106 หมู่ 7 ตำบลทุ่งหลวง อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี 70140	0834333077
21	นายพู่ระ ศรีพนมวรรณ	25 หมู่ 15 ตำบลเขาหลวง อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี 70110	0623903988
22	นางสาวเรณู อติเรกลาภ	106 หมู่ 8 ตำบลเขาหลวง อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี 70110	0846505635
23	นางสาวรุ่งลาวัลย์ มหาอุป	230/37 ถนนมนตรีสุริยวงศ์ ตำบลหน้าเมือง อำเภอมือง จังหวัดราชบุรี 70000	0818800279
24	นางสาวเอริสา มโนธรรม	โรงเรียนวัดเขาส้ม 75/1 หมู่ 7 ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภोधุดาธรรม จังหวัดราชบุรี 70120	0994020898

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์
25	นายกิตติทัต ปลีฟ้า	50 หมู่ 7 ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี 70120	0917498364
26	นางสาวนิตยาภรณ์ ก่ออ่อน	709 หมู่ 2 ตำบลปลากช่อง อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี 70150	-
27	นางสาวชนกานต์ บัวนาค	119 หมู่ 5 ตำบลหนองอ้อ อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี 70110	0944836569
28	นางสาวพิชญา หนูพรม	77/2 หมู่ 10 ตำบลปากช่อง อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี 70150	0925975412
29	นางประไพ แผลงสุข	27/9 หมู่ 6 ตำบลบางแก้ว อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี 70120	0868146547
30	นางสมจิต ปลีฟ้า	145 หมู่ 9 ตำบลเตาปูน อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี 70120	08-7978-8380

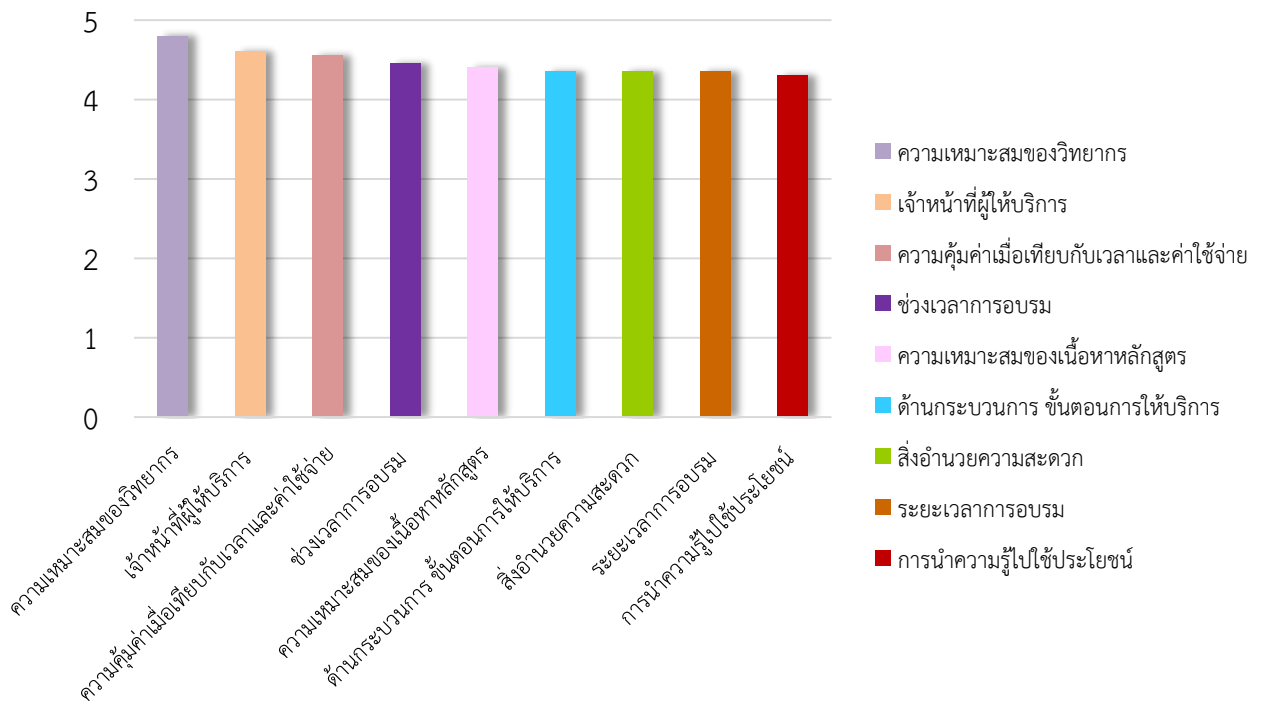
บทที่ 3 ผลการประเมิน

ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าอบรมโครงการพัฒนาศักยภาพผลิตภัณฑ์สมุนไพร จากใบย่านางแดงของกลุ่มเขาสัมผองเพียง จังหวัดราชบุรี ปีที่ 3 ระหว่างวันที่ วันที่ 29 - 31 กรกฎาคม 2565 ณ กลุ่มเขาสัมผองเพียง ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี โดยประเมินจากแบบประเมินผล เมื่อจบการถ่ายทอดเทคโนโลยีทันที จำนวน 30 ฉบับ จากจำนวนผู้เข้าอบรมจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ได้ผลการวิเคราะห์ ดังนี้

1. ข้อมูลประเมินผลเมื่อจบการถ่ายทอดเทคโนโลยี

จากข้อมูลประเมินผลเมื่อจบการถ่ายทอดเทคโนโลยีทันที พบว่า ผู้ประเมินมีความพึงพอใจมากที่สุดในด้านความเหมาะสมของวิทยากร ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ (เช่น อธิยาศัยดิษฐ์มัยแจ่มใส มีใจในการให้บริการ ฯลฯ) ด้านความคุ้มค่าเมื่อเทียบกับเวลาและค่าใช้จ่าย ผู้ประเมินมีความพึงพอใจมาก ในด้านช่วงเวลากการอบรม (วัน/เดือน/ฤดูที่อบรม) ด้านความเหมาะสมของเนื้อหาหลักสูตร ด้านกระบวนการ ขั้นตอนการให้บริการ (เช่น การประกาศรับสมัคร การติดต่อเชิญอบรม การประสานงานและให้ข้อมูล การดูแล และการทำงานอย่างมีขั้นตอน ฯลฯ) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (สถานที่อบรม อาหาร เครื่องใช้ ฯลฯ เอกสารอบรม ฯลฯ) ด้านระยะเวลาการอบรม (จำนวนวัน) และด้านการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ค่าเฉลี่ย 4.8 4.6 4.55 4.45 4.40 4.35 4.35 4.35 และ 4.30 ตามลำดับ

แบบประเมินผลเมื่อจบการถ่ายทอดฯทันที



แผนภูมิที่ 1 ผลการประเมินเมื่อจบการถ่ายทอดเทคโนโลยีทันที

ตารางที่ 6 ค่าร้อยละและค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจต่อโครงการ

ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดโครงการ	ระดับความพึงพอใจ							
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	รวม	ค่าเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	%	\bar{x}	
1. ด้านกระบวนการ ขั้นตอนการให้บริการ (เช่นการประกาศรับสมัคร การติดต่อ เชิญอบรม การประสานงานและให้ข้อมูล การดูแลและการทำงานอย่างมีขั้นตอน)	60.00	15.00	25.00	-	-	100	4.35	มาก
2. เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ (เช่น อธิยาศัยติย์มัยแม่ม แจ่มใส มีใจในการให้บริการ ฯลฯ)	75.00	10.00	15.00	-	-	100	4.60	มากที่สุด
3. สิ่งอำนวยความสะดวก (สถานที่อบรม อาหาร เครื่องโสตฯ เอกสารอบรม ฯลฯ)	45.00	45.00	10.00	-	-	100	4.35	มาก
4. การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ (ใช้ประกอบอาชีพหรือใช้ในชีวิตประจำวัน)	50.00	30.00	20.00	-	-	100	4.30	มาก
5. ความเหมาะสมของเนื้อหาหลักสูตร	45.00	50.00	5.00	-	-	100	4.40	มาก
6. ความเหมาะสมของวิทยากร (ความรู้ความสามารถ เทคนิคการสอน)	85.00	10.00	5.00	-	-	100	4.80	มากที่สุด
7. ระยะเวลาการอบรม (จำนวนวัน)	45.00	45.00	10.00	-	-	100	4.35	มาก
8. ช่วงเวลาการอบรม (วัน/เดือน/ฤดูที่อบรม)	60.00	25.00	15.00	-	-	100	4.45	มาก
9. ความคุ้มค่าเมื่อเทียบกับเวลาและค่าใช้จ่าย (ประโยชน์ที่ได้รับมากกว่าเวลาและค่าใช้จ่ายที่เสียไป)	60.00	35.00	5.00	-	-	100	4.55	มากที่สุด

บทที่ 4

ผลการติดตามผลการนำไปใช้ประโยชน์

1. ข้อมูลการติดตามผลการนำไปใช้ประโยชน์

จากการติดตามผลการนำไปใช้ประโยชน์ พบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้ร้อยละ 100 ในการทำความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้ประโยชน์และประเมินเป็นรายได้กึ่งบาทต่อเดือน รายได้เสริม ร้อยละ 84 และรายได้หลัก ร้อยละ 16 โดยระบุเป็นจำนวนเงิน 2,001 – 3,000 บาท ร้อยละ 40 จำนวนเงิน 4,001 – 5,000 บาท ร้อยละ 15 จำนวนเงิน 9,001 – 10,000 บาท ร้อยละ 12 จำนวนเงินมากกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 12 จำนวนเงิน 1,001 – 2,000 บาท ร้อยละ 20 และจำนวนเงิน 3,001 – 4,000 บาท ร้อยละ 4 และสามารถนำความรู้ไปลดรายจ่ายได้กึ่งบาทต่อเดือน จำนวนเงิน 2,001 – 3,000 บาท ร้อยละ 40 จำนวนเงิน 3,001 – 4,000 บาท ร้อยละ 12 น้อยกว่า 1,000 บาท ร้อยละ 52 จำนวนเงิน 1,001 – 2,000 บาท ร้อยละ 8 จำนวนเงิน 4,001 – 5,000 บาท ร้อยละ 8 ด้านคุณภาพชีวิต ไม่เป็นตัวเงิน แต่เป็นการนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาอาชีพ ร้อยละ 84 และสามารถระบุ เป็นเงินจำนวน ร้อยละ 16 ท่านเริ่มนำความรู้ที่ได้รับไปใช้เมื่อใด หลังการอบรมภายใน 3 เดือน ร้อยละ 35 หลังการอบรมทันที ร้อยละ 30 หลังการอบรมภายใน 1 เดือน ร้อยละ 30 หลังการอบรมภายใน 6 เดือน ร้อยละ 5 ท่าน นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ที่ไหน ใช้ในครอบครัว ร้อยละ 85 ใช้ในชุมชน/กลุ่ม ร้อยละ 10 และใช้ในที่ทำงาน ร้อยละ 5 ท่านนำความรู้ไปขยายผลต่อในด้านใด ประยุกต์เป็นองค์ความรู้ใหม่ ร้อยละ 90 ให้บริการ/ คำปรึกษา ร้อยละ 5 และอื่น ๆ ร้อยละ 5 ตามลำดับ

ตารางที่ 7 แสดงค่าร้อยละของการนำไปใช้ประโยชน์

ผลการใช้ประโยชน์	จำนวน	ร้อยละ
การนำไปใช้ประโยชน์		
สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้	30	100.00
ไม่สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์	0	0.00
รวม	30	100.00
ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้ประโยชน์และประเมินเป็นรายได้อีกกึ่งบาทต่อเดือน		
รายได้หลัก	5	16.67
รายได้เสริม	25	83.33
รวม	30	100.00
ระบุจำนวนเงิน		
น้อยกว่า 1,000 บาท	0	0.00
1,001 – 2,000 บาท	5	16.67
2,001 – 3,000 บาท	10	33.34
3,001 – 4,000 บาท	2	6.67
4,001 – 5,000 บาท	3	10.00
5,001 – 6,000 บาท	0	0.00
6,001 – 7,000 บาท	0	0.00
7,001 – 8,000 บาท	0	0.00

ผลการใช้ประโยชน์	จำนวน	ร้อยละ
8,001 – 9,000 บาท	0	0.00
9,001 – 10,000 บาท	5	16.67
มากกว่า 10,000 บาท	5	16.67
รวม	30	100.00
ท่านสามารถนำความรู้ไปลดรายจ่ายได้ก็บาทต่อเดือน		
น้อยกว่า 1,000 บาท	18	60.00
1,001 – 2,000 บาท	4	13.34
2,001 – 3,000 บาท	5	16.67
3,001 – 4,000 บาท	3	10.00
4,001 – 5,000 บาท	2	6.67
5,001 – 6,000 บาท	0	0.00
6,001 – 7,000 บาท	0	0.00
7,001 – 8,000 บาท	0	0.00
8,001 – 9,000 บาท	0	0.00
9,001 – 10,000 บาท	0	0.00
มากกว่า 10,000 บาท	0	0.00
รวม	30	100.00
ด้านคุณภาพชีวิต		
สามารถระบุเป็นเงินจำนวน	25	83.34
ไม่เป็นตัวเงิน แต่เป็นการนำความรู้ไปใช้ พัฒนาอาชีพ	5	16.67
ไม่เป็นตัวเงิน แต่เป็นเรื่องความจำเป็นของสังคมฯ	0	0.00
ไม่เป็นตัวเงิน แต่สามารถประเมินในด้าน	0	0.00
รวม	30	100.00
ท่านเริ่มนำความรู้ที่ได้รับไปใช้เมื่อใด		
หลังการอบรมทันที	15	50.00
หลังการอบรมภายใน 1 เดือน	6	20.00
หลังการอบรมภายใน 3 เดือน	7	23.34
หลังการอบรมภายใน 6 เดือน	2	6.67
รวม	30	100.00
ท่านนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ที่ไหน		
ใช้ในครอบครัว	20	66.67
ใช้ในชุมชน/กลุ่ม	2	6.67
ใช้ในที่ทำงาน	8	26.67
ใช้เมื่อมีโอกาส	0	0.00
รวม	30	100.00
ท่านนำความรู้ไปขยายผลต่อในด้านใด		
ประยุกต์เป็นองค์ความรู้ใหม่	20	66.67
เป็นวิทยากรถ่ายทอดเทคโนโลยี/เผยแพร่ต่อ	6	20.00

ผลการใช้ประโยชน์	จำนวน	ร้อยละ
ให้บริการ / ค่าปรึกษา	2	6.67
อื่น ๆ	2	6.67
รวม	30	100

ผู้เข้ารับการฝึกอบรม สามารถเพิ่มรายได้ จำนวน 30 คน หรือร้อยละ 100.00 เฉลี่ยต่อเดือนเป็นจำนวนเงิน 21,800 บาท เมื่อนำไปเทียบกับต้นทุนโครงการต่อคน

ภาคผนวก



แบบฟอร์มการนำผลงานวิจัยและพัฒนาไปใช้ประโยชน์

กลุ่มเขาสัมผอพเพียง
๗๕/๑ หมู่ ๗ ตำบลเขาชะงุ้ม
อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๕

เรื่อง การนำผลงานวิจัยและพัฒนาไปใช้ประโยชน์

เรียน ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

ตามที่ สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ร่วมกับ คลินิกเทคโนโลยีเครือข่าย ได้ดำเนินโครงการส่งเสริมการนำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตและเศรษฐกิจชุมชน เพื่อนำผลงานวิจัยและพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ไปถ่ายทอดบ่มเพาะ เพิ่มศักยภาพให้แก่ชุมชน วิสาหกิจชุมชน ผู้ประกอบการ กลุ่มเกษตรกร นั้น

ข้าพเจ้า นายสุกิจ สุภาพงษ์ ประธานกลุ่มเขาสัมผอพเพียง และสมาชิก จำนวน ๒๕ คน ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ดังนี้

เทคโนโลยี/องค์ความรู้	ผลของการใช้องค์ความรู้/ เทคโนโลยี
๑. การพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพร : การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ถุงผ้าสกรีนลายชุมชน	ได้ผลิตภัณฑ์ใหม่และสร้างรายได้เพิ่มขึ้น
๒. การพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพร : ทรัพย์สินทางปัญญาสู่ชุมชน	ได้องค์ความรู้ใหม่และนำไปปรับใช้
๓. การพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพร : การพัฒนาสื่อสำหรับสร้าง story telling	ได้องค์ความรู้ใหม่และนำไปปรับใช้

ซึ่งกลุ่มได้นำความรู้ดังกล่าวไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพ การพัฒนาชุมชน พัฒนาผลิตภัณฑ์ ทำให้สามารถเพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย และพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

ผู้รับผิดชอบโครงการ

(นายสุกิจ สุภาพงษ์)

ประธานกลุ่ม / ตัวแทนกลุ่ม

รายงานผลการดำเนินงาน

โครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตภัณฑ์สเมเนไฟรจากไบโอฟาหางแดง
ของกลุ่มอาสาสมัครเพียงจังหวัดราชบุรี ปีที่ 3

โดย ศูนย์คลินิกเทคโนโลยีสถาบันวิจัยและพัฒนา
คลินิกเทคโนโลยี มทร.พระนคร

การพัฒนาศักยภาพผลิตภัณฑ์สมุนไพรจากไย่านางแดง ของกลุ่มอาสาสมัครเพียงจังหวัดราชบุรี ปีที่ 3



สถานการณ์ปัญหา

- มีอาชีพหลักเป็นเกษตรกร
- มีการปลูกไย่านางแดงจำนวนมาก
- มีแนวคิดนำมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์
- ต่อยอดจากสินค้าเดิม
- สร้างรายได้ให้กับชุมชน
- พัฒนามาตรฐานผลิตภัณฑ์ให้สามารถจำหน่ายในห้างสรรพสินค้าและต่างประเทศได้



ปี 2563

- สารสกัดจากไย่านางแดง
- ผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ใหม่จากไย่านางแดง จำนวน 3 ผลิตภัณฑ์
- ความรู้เบื้องต้นการขอรับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ (GMP)



ผู้ชม	ตรวจสอบ	วิจัยผลิต	รูปแบบ	การกระจาย
มาตรฐาน			ขั้นตอน	
ผู้เกี่ยวข้อง			เป้าหมาย	



ปี 2564

- วิธีทำสารสกัดไฮโดรโซล
- ผลิตภัณฑ์ไย่านางแดง จำนวน 5 ผลิตภัณฑ์
- การทำ content marketing
- ความรู้ด้านมาตรฐานผลิตภัณฑ์ GMP และ อย. เพิ่มเติม



องค์ความรู้ ทน. และองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องที่จะนำไปแก้ปัญหาและพัฒนา

- ผลิตภัณฑ์จากสารสกัดจากไย่านางแดง
- บรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ใหม่จากไย่านางแดง
- ช่องทางการจำหน่าย/การตลาดออนไลน์
- ความพร้อมเพื่อขอรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์
- การให้ความรู้ด้านทรัพย์สินทางปัญญา

ไฮโดรโซล (Hydrocol) คืออะไร?

ไฮโดรโซล (Hydrocol) คือ สารสกัดที่ได้จากการต้มเอาไย่านางแดง (Hydnocarpus henryi) ในน้ำเดือดเป็นเวลา 2 ชั่วโมง แล้วกรองเอาแต่น้ำ และนำไปผ่านกระบวนการกรองและฆ่าเชื้อด้วยวิธีที่เหมาะสม เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ไฮโดรโซลที่มีคุณภาพและปลอดภัย

ทำไมต้องใช้ไฮโดรโซล?

ไฮโดรโซล (Hydrocol) มีคุณสมบัติในการต้านอนุมูลอิสระ ช่วยลดการอักเสบ และช่วยในการรักษาโรคผิวหนังต่างๆ เช่น กลาก เกลื้อน และโรคสะเก็ดเงิน

วิธีการใช้ไฮโดรโซล

1. ใช้สำหรับอาบน้ำ: ผสมไฮโดรโซลกับน้ำอุ่นในอ่างอาบน้ำ และอาบน้ำเป็นเวลา 15-20 นาที

2. ใช้สำหรับทาผิว: ผสมไฮโดรโซลกับน้ำสะอาดในขวดสเปรย์ และใช้ฉีดหรือทาผิวเป็นประจำ

3. ใช้สำหรับดื่ม: ผสมไฮโดรโซลกับน้ำอุ่นในแก้ว และดื่มเป็นประจำ

ปี 2565

- ความรู้ด้านทรัพย์สินทางปัญญา
- การสกรีนกระเป่าผ้า
- การสร้าง Story telling
- การใช้โปรแกรมตกแต่งภาพและวิดีโอผ่านมือถือ



ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ

- ร้อยละ 100 นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ด้านพัฒนาอาชีพ
- สามารถเพิ่มรายได้ให้กับชุมชนได้ในอนาคต 30,000 บาทต่อครัวเรือน เมื่อคิดจากจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ

ผลกระทบทางสังคม

- เกิดการจ้างงานในชุมชนแรงงานคืนถิ่น มีการจ้างปลูก เก็บเกี่ยววัตถุดิบมาขาย ส่งเสริมให้คุณภาพชีวิตชุมชนดีขึ้น
- เกิดความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในชุมชน ประชาชนในพื้นที่ และผู้ประกอบการ

ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม

- สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสมุนไพรท้องถิ่น
- ส่งเสริมการปลูกแบบปลอดสารเคมี



บริบทของโครงการ

การพัฒนาศักยภาพสมุนไพรจากใบย่านางแดง ปีที่ 1 - 2

- ได้ผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ใหม่ จำนวน 8 รายการ
- ได้รับความรู้เรื่องการขอรับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ (GMP)
- ได้รับความรู้เรื่องพัฒนาช่องทางการจำหน่าย



สภาพแวดล้อมในพื้นที่ที่มีความเหมาะสมในการดำเนินโครงการ

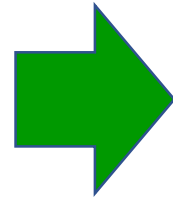
มีการปลูกและขยายพื้นที่ปลูกใบย่านางแดงในพื้นที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากเป็นพืชที่เจริญเติบโตง่ายจึงไม่มีปัญหาในการหาวัตถุดิบ รวมถึงการปลูกแบบปลอดสารเคมี

ประยุกต์ใช้ทรัพยากรและทุนทางสังคม

นำพืชสมุนไพรในท้องถิ่น (ใบย่านางแดง) มาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์สมุนไพรไม่ใช้อาหาร หลากหลายชนิด ส่วนใหญ่ใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นของชุมชน รวมถึงความพร้อมด้านสถานที่ผลิต และการพัฒนาโรงเรือนเพื่อขอรับมาตรฐานในอนาคต

วิเคราะห์ความต้องการเทคโนโลยีที่นำไปใช้แก้ปัญหาจริง

- ถ่ายทอดเทคโนโลยีให้ความรู้เรื่อง มาตรฐานผลิตภัณฑ์ ออย. และ GMP
- ถ่ายทอดเทคโนโลยีให้ความรู้เรื่อง การทำ Story Telling
- ถ่ายทอดเทคโนโลยีให้ความรู้เรื่อง ทรัพย์สินทางปัญญา
- ถ่ายทอดเทคโนโลยีให้ความรู้เรื่อง การสกรีนกระเป่าผ้า



พัฒนาศักยภาพสมุนไพรจากใบย่านางแดง ปีที่ 3

ประเด็นปัญหาและความต้องการ

- ผลิตภัณฑ์ไม่ได้รับการจัดแจ้งครบทุกผลิตภัณฑ์
- พัฒนาช่องทางการจำหน่ายโดยการทำ story telling
- ความรู้ด้านทรัพย์สินทางปัญญา



วัตถุประสงค์

1. เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีการเตรียมความพร้อมเพื่อขอรับรองมาตรฐาน GMP (Good Manufacturing Practice)
2. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการยื่นขอรับรองมาตรฐาน GMP (Good Manufacturing Practice)
3. เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีเทคนิคการทำตลาดออนไลน์และการขยายช่องทางตลาด (การทำ Story Telling)



โครงการการพัฒนาศักยภาพผลิตภัณฑ์สมุนไพรจากใบย่านางแดงของกลุ่มเขาส้มพอเพียงจังหวัดราชบุรี ปีที่ 3 (BCE 3)
(คลินิกเทคโนโลยีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร)



ปัจจัยนำเข้า



อุปกรณ์ที่พร้อม
ชุดฝึกอบรมปฏิบัติ



การลงพื้นที่เพื่อวางแผนการดำเนินงานร่วมกัน และการติดต่อสื่อสาร ตลอดจนการดำเนินโครงการ และหลังการดำเนินโครงการ



กลุ่มเขาส้มพอเพียง
(บัวกลางเนิน)
ตำบลเขาชะงุ้ม
อำเภอโพธาราม
จังหวัดราชบุรี

ทีมงาน มทร.พระนคร
สถาบันวิจัยและพัฒนา
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์
คณะบริหารธุรกิจ
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ
สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยี
สารสนเทศ

ด้านผลิตภัณฑ์
ด้านบรรจุภัณฑ์
ด้านมาตรฐาน GMP
ด้านมาตรฐาน ออย.
ด้านการตลาด
ด้านทรัพย์สินทางปัญญา

กระบวนการดำเนินโครงการ



การวางแผนร่วมกัน

- การพูดคุยถึงปัญหาความต้องการในปัจจุบันและนำมาจัดทำเป็นข้อมูลในการถ่ายทอดเทคโนโลยี
- การเตรียมสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ ในการฝึกอบรม



การถ่ายทอดเทคโนโลยี

ดำเนินการถ่ายทอดเทคโนโลยีตามหัวข้อที่วางแผนร่วมกันและสามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนได้



การติดตาม ถ่ายทอดเพิ่มเติม และรายงานผล ติดตามผลการนำไปใช้ประโยชน์ และรายงานระบบ CMO

การประสานงาน

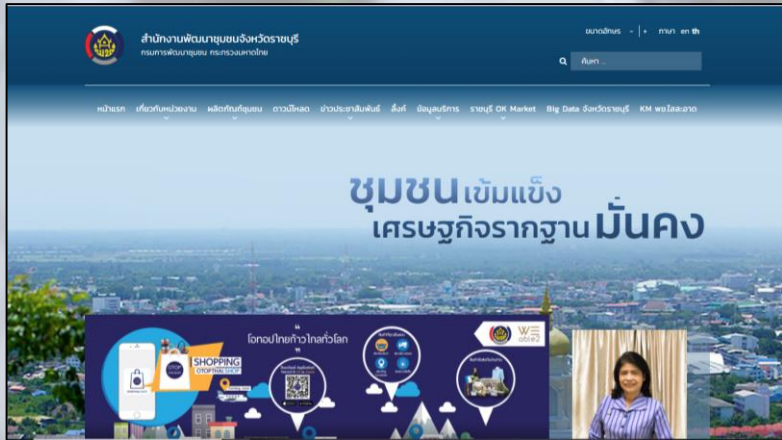
- ลงพื้นที่
- โทรศัพท์
- แอปพลิเคชัน Line



กระบวนการดำเนินโครงการ



หน่วยงานที่มีส่วนร่วม



พัฒนาชุมชนจังหวัดราชบุรี

อบต.ตาปูน



โครงการพระราชดำริฯ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

สำนักงานเกษตร อ.โพธาราม



โรงเรียนวัดเขาส้ม

โรงเรียนตำบลตะโกราษฎร์อุปถัมภ์



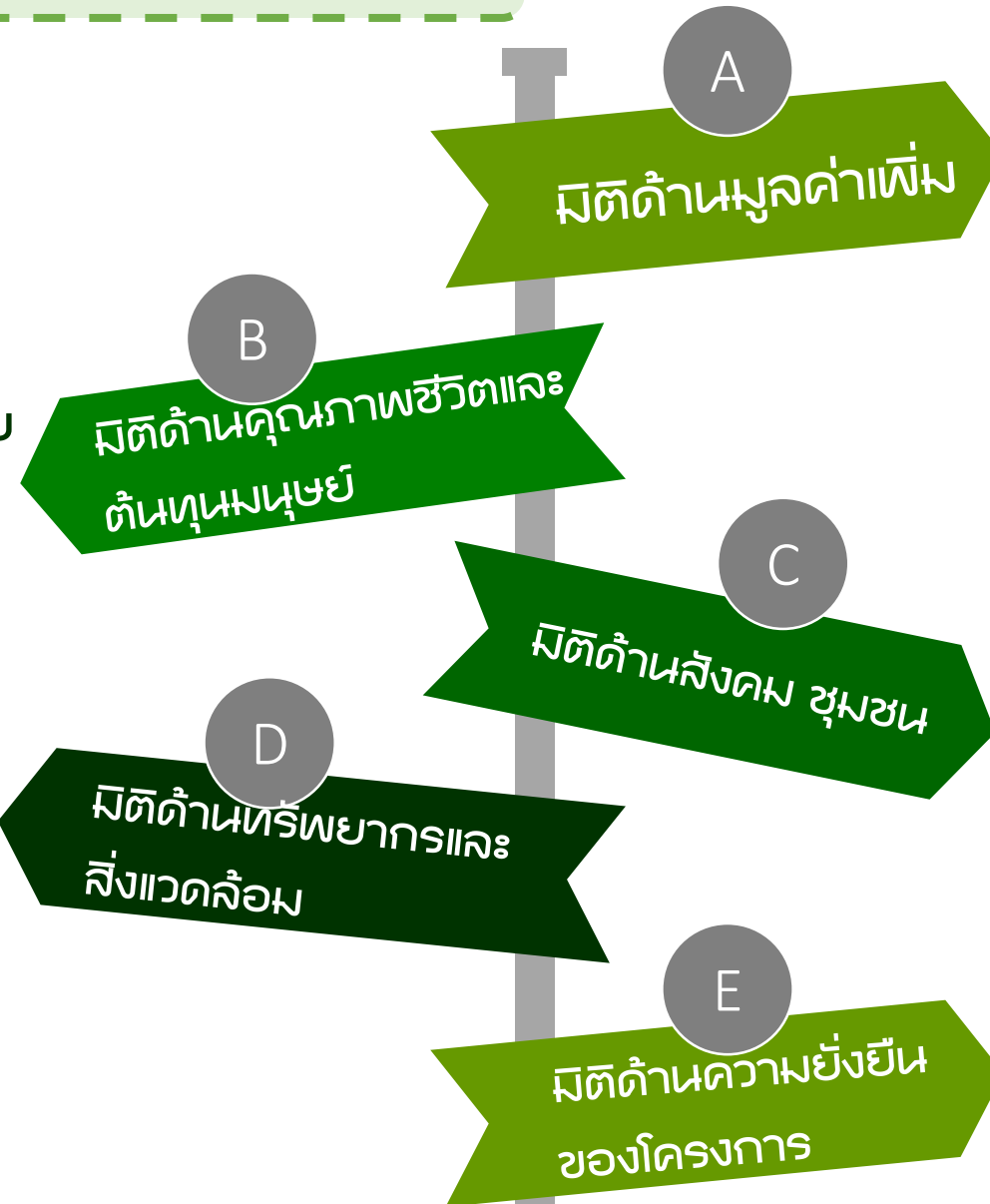
แผนธุรกิจเพื่อสังคม (Business Model)

โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรท้องถิ่นของกลุ่มเขาสัมพือเพียง จังหวัดราชบุรี ปีที่ 3

Key Partners <ul style="list-style-type: none"> พัฒนาชุมชนจังหวัดราชบุรี พาณิชย์จังหวัดราชบุรี อุตสาหกรรมจังหวัดราชบุรี องค์การบริหารส่วนตำบลเตาปูน โครงการพระราชดำริเขาชะงุ้ม สำนักงานเกษตรอำเภอโพธาราม โรงเรียนวัดเขาสัม โรงเรียนด่านทับตะโกราษฎร์อุปถัมภ์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี 	Key Activities <ul style="list-style-type: none"> เกิดการรวมตัวของชุมชน การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรอย่างต่อเนื่อง การแนะนำรายละเอียดผลิตภัณฑ์แก่ลูกค้า พัฒนาผลิตภัณฑ์ให้หลากหลายและมีประสิทธิภาพมากขึ้น การพัฒนาช่องทางการจัดจำหน่ายให้เข้าถึงความต้องการของผู้บริโภค 	Value Proposition <ul style="list-style-type: none"> ผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติ ผลิตภัณฑ์ส่งผลดีต่อความงามแบบปลอดภัย 	Customer Relationships <ul style="list-style-type: none"> การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ในราคาที่เหมาะสม การให้คำปรึกษาและข้อมูลแก่ผู้ซื้อผลิตภัณฑ์ด้วยความถูกต้องและความจริงใจ รับฟังความคิดเห็นของผู้บริโภคในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ดียิ่งขึ้น 	Customer Segments <ul style="list-style-type: none"> บุคคลทั่วไป ผู้ที่นิยมผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติแท้ ผู้ที่ดูแลสุขภาพและความงาม
Cost Structure <ul style="list-style-type: none"> ค่าวัตถุดิบ ประมาณ 1,000 บาทต่อครั้ง ค่าบรรจุภัณฑ์ ประมาณ 2,000 บาทต่อครั้ง ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เช่น ค่าสาธารณูปโภคต่าง ๆ ประมาณ 500 บาทต่อครั้ง 	Key Resources <ul style="list-style-type: none"> สมาชิกกลุ่มเขาสัมพือเพียง วิสาหกิจชุมชนแปรรูปสมุนไพรสวนยายเหรียญ ร้านบัวกลางเนิน เครือข่ายลูกค้าประจำ สูตรผลิตภัณฑ์จากสมุนไพร บรรจุภัณฑ์ที่แข็งแรงและสวยงาม 		Channels <ul style="list-style-type: none"> ช่องทางออนไลน์ เช่น เพจ Facebook และ Line โรงเรียนวัดเขาสัม การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่ต่างประเทศ กัมพูชา เมียนมา 	

ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ

- ส่งเสริมให้คนในชุมชนมีอาชีพจากการปลูก เก็บเกี่ยว วัตถุดิบ
- การเพิ่มทักษะการเรียนรู้จากการได้เข้ารับการฝึกอบรม
- การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสมุนไพรท้องถิ่น
- ส่งเสริมการปลูกสมุนไพรแบบปลอดสารพิษ



1. ปลูกก่อนย้ายนางแดง 1,000 ก้อน:เดือน (1000×90)=90,000 บาท
 2. ปลูกหลวย้ายนางแดง 800 ก้อน:เดือน (800×100)=80,000 บาท
 3. ๓ชมพู่สระผสมผสมย้ายนางแดง(800×90)=72,000 บาท
 4. คริมทาตหน้าย้ายนางแดง(1,000×100)=100,000 บาท
 5. น้ำตบย้ายนางแดง(700×290)=203,000 บาท
- รวมต่อเดือน 545,000 บาท
(545,000÷25ครัวเรือน)=21,800 บาท:เดือน

- เกิดการจ้างงานในพื้นที่ และแรงงานดีถิ่น สร้างรายได้ ลดรายจ่าย ทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น
- สร้างความร่วมมือระหว่างชุมชนและหน่วยงานในท้องถิ่น

ชุมชนสามารถดำเนินธุรกิจได้หลังสิ้นสุดโครงการ

ผลผลิต และผลลัพธ์



ผลผลิต/ผลลัพธ์	หน่วย	ค่าเป้าหมาย	
		แผน	ผล
1. จำนวนองค์ความรู้/เทคโนโลยีที่ถ่ายทอด	เรื่อง	3	4
2. สินค้า/บริการ หรือกระบวนการผลิตที่ได้รับการพัฒนาไม่น้อยกว่า ๓ รายการต่อปี	รายการ	3	5
3. จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนสมาชิกในกลุ่ม	ราย	20	30
4. จำนวนสินค้าหรือบริการผ่านการรับรองมาตรฐานเมื่อจบปีสุดท้าย (ปีที่ 3) อย่างน้อย 1 รายการ	รายการ	1	อยู่ระหว่าง ดำเนินการ
5. ประมาณการผู้รับบริการที่นำเทคโนโลยี/องค์ความรู้ไปใช้ประโยชน์	คน	10	15
6. ร้อยละความพึงพอใจของผู้รับบริการ	ร้อยละ	95	97.59
7. ประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น	บาท	25,000	21,800

ผลกระทบ

ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ

- ร้อยละ 100 นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ด้านพัฒนาอาชีพ
- สามารถเพิ่มรายได้ให้กับชุมชนได้ในอนาคต ประมาณ 21,800 บาทต่อครัวเรือน เมื่อคิดจากจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ

ผลกระทบทางสังคม

- เกิดการจ้างงานในชุมชน แรงงานคืนถิ่น มีการจ้างปลูก เก็บเกี่ยววัตถุดิบ มาขาย ส่งเสริมให้คุณภาพชีวิตชุมชนดีขึ้น
- เกิดความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในชุมชน ประชาชนในพื้นที่ และผู้ประกอบการ

ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม

- สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสมุนไพรท้องถิ่น
- ส่งเสริมการปลูกแบบปลอดสารเคมี

การถ่ายทอดเทคโนโลยี

วันที่ 29 กรกฎาคม 2565
การถ่ายทอดเทคโนโลยี
หัวข้อ ทรัพย์สินทางปัญญาชุมชน



การถ่ายทอดเทคโนโลยี

วันที่ 29 กรกฎาคม 2565

การถ่ายทอดเทคโนโลยี

หัวข้อ ทรัพย์สินทางปัญญาสู่ชุมชน



การถ่ายทอดเทคโนโลยี

วันที่ 30 กรกฎาคม 2565

การถ่ายทอดเทคโนโลยี

หัวข้อ การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ถุงผ้าสกรีนลายชุมชน



การถ่ายทอดเทคโนโลยี

วันที่ 31 กรกฎาคม 2565

การถ่ายทอดเทคโนโลยี

หัวข้อ การพัฒนาสื่อสำหรับสร้าง story telling





การประชุมวิชาการวิทยาศาสตร์การแพทย์ ครั้งที่ 30
วิทยาศาสตร์การแพทย์ และการสร้างเครือข่าย เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน
80 Years : Medical Sciences and Networking for Sustainable Development
 22-24 มิถุนายน 2565
 ณ โรงแรมริชมอนด์ จังหวัดนนทบุรี

รับฟังการบรรยายทางออนไลน์ได้ที่

23 มิถุนายน 2565 | 09.00 – 11.00 น. รับฟังการบรรยายทางออนไลน์ได้ที่

Medical Sciences Network for Sustainable Development (เครือข่ายวิทยาศาสตร์การแพทย์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน)

09.00 – 10.00 น.
 บทบาทของศูนย์เฝ้าเดือนกัญและอบ.วิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชน ในบริบทเครือข่ายวิทยาศาสตร์การแพทย์*

ดร.สุคนธ์ ชัยชนะ
 ผู้อำนวยการสถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ ต.พะตง อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา

นางสาววชิณี บุญสกันท์
 อสม.ดีเด่น ระดับชาติ ด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชน ประจำปี 2565

10.00 – 10.30 น.
 บทบาทของเครือข่ายวิทยาศาสตร์การแพทย์ ในงานพัฒนาผู้ประกอบการ SME/OTOP

นายสุกิจ สุภาพงษ์
 ผู้ประกอบการ SME/OTOP ราชบุรี

10.30 – 11.00 น.
 ศตวรรษที่ 21 ความรู้ ทักษะ และทัศนคติในบทบาทเครือข่ายห้องปฏิบัติการทางการแพทย์กับนวัตกรรมการผลิตแบบคุณภาพสู่มาตรฐานสากลที่ยั่งยืน

ส.อ.ทนพ.วสุรัตน์ ทองดี
 นักเทคนิคการแพทย์ชำนาญการ โรงพยาบาลสมเด็จพระพุทธเลิศหล้า จ.น่าน



ขอบคุณค่ะ

